

การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ
สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ร้อยตำรวจเอกหญิง ทาขวัญ สายล

สารนิพนธ์ น.บ.เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๐

**การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ
สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช**

ร้อยตำรวจเอกหญิง พาวัญญ์ สายต

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๐

B 10476

**AN APPLICATION OF ETHICAL PRINCIPLES IN DAILY LIFE
OF POLICE OFFICIALS UNDER PHROMKHIRI POLICE
STATION, NAKHON SITHAMMARAT**

POICE CAPTAIN PAKWAN SAYOL

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

GRADUATE SCHOOL

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

B.E. 2550 (2007)

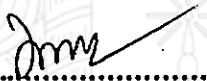
หัวข้อสารนิพนธ์ : การนำหลักจริยธรรมไปในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ
สังกัดสถานีตำรวจภูธรอำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา : พาชวิญ ฉายล
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.เดชชาติ ศรีทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร.ประยงค์ ชูรักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

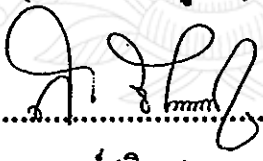

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒนวิริยาจารย์)

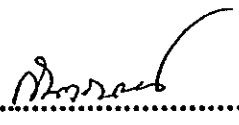
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒนวิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. เดชชาติ ศรีทรัพย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. ประยงค์ ชูรักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

**Thematic Title : An Application of Ethical Principles in Daily life of Police officials
under Phromkhiri Police Station, Nakhon Si Thammarat**

Student's Name : Police captain Pakwan Sayol

Department : Government

Advisor : Dr. Detchat Treesap

Co-Advisor : Dr. Prayong Chupak

**Accepted by Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.**

P. Sampipattanaviriyajarn
..... **Dean of Graduate School**
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
..... **Chairman**
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

D. Treesap
..... **Advisor**
(Dr. Detchat Treesap)

D. Chupak
..... **Co-Advisor**
(Dr. Prayong Chupak)

S. Chaimusik
..... **Member**
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

K. Nuthongkaew
..... **Member**
(Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา	: ร.ต.อ. พาชวิญ ชาญ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.เดชาชาติ ทวีทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.ประยงค์ ชูรักษ์
ปีการศึกษา	: พ.ศ. 2549

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการพัฒนาจริยธรรมในชีวิตประจำวัน และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี โดยศึกษาจากข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จำนวน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ หลักค่านิยมเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หลักค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต มีความเป็นธรรม หลักมีความรับผิดชอบ และหลักค่านิยมวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของหน่วยงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 86 คน สุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบ สอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการวิจัยพบว่า

ข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรอำเภอพรหมคีรี มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นข้าราชการตำรวจมีความต้องการให้เพิ่มสวัสดิการแก่ข้าราชการตำรวจในรูปแบบต่าง ๆ ให้ผู้บังคับบัญชาสอดส่องดูแล ในการปฏิบัติหน้าที่ การให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนให้ความสำคัญกับตนเอง และบริการช่วยเหลือประชาชน

Thematic Title : **An Application of Ethical Principles in Daily life of Police officials under Phromkhiri Police Station, Nakhon Si Thammarat**

Student's Name : **Police Captain Pakwan Sayol**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Detchat Treesap**

Co-Advisor : **Dr. Prayong Churak**

Academic Year : **B.E. 2549 (2006)**

ABSTRACT

The objective of this thematic paper were 1) to study the an application of ethical principles in daily life of police officials under Phromkhiri police station, Nakhonsithammarat Provinc and 3) to study problems and struggles in police work under Promkiri police station, Nakhonsithammarat Province, justice, right, responsibility and obedience of police rules. The sampling groups of this research were police officers under Promkiri police station, Nakhonsithammarat. The numbhers of sample were 86 police officers by simple random sampling. The data collection by questionnaire. The data were analyzed thought by percentage, mean, and standard deviation.

The results of research were found as follows :

The police officers in Promkiri police station. Nakhonsithammarat Province have applied four an application's aspects to develop ethical in daily life by including were at high level. The most effected an application in daliy life police officers were, right, goodwill, and loving-kindness respectively. The need of police officers to their head master is to do ethical development policy of police officers as clear and applicable but the budget was very rare in this project.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือและแนะนำจาก อาจารย์ ดร.สงศรี ชมภูวงศ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด แนววิเคราะห์ การตรวจแก้ไข ตำราวิชาการเขียนอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระราชธรรมสุธี รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีธรรมโศกราช พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาลและพระราชปฎิภาณโสภณ ที่ได้เมตตาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแบบสอบถาม และชี้แนะข้อบกพร่อง เพื่อที่จะได้ปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้ดีขึ้น

ขอขอบคุณ ดร.เดชชาติ ศรีทรัพย์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของชื่อเรื่องและเค้าโครงของการวิจัย ตลอดจนข้อชี้แนะต่าง ๆ ของการวิจัยจนสำเร็จตามความประสงค์

ขอขอบคุณ ดร.ประวิทย์ ทองศรีนุ่น, ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว และ ดร.สมคิด รัตนพันธุ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และช่วยตรวจสอบความถูกต้องในระดับต่าง ๆ ของงานวิจัย

ขอขอบคุณข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราชทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตราบาแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน

ร.ต.อ. หญิงพาขวัญ สายล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการนำหลักจริยธรรมไปในชีวิตประจำวันของข้าราชการ ตำรวจ	6
2.2 ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ	32
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
2.5 สรุปกรอบแนวคิด	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
3.1 ประชากรที่ศึกษา / กลุ่มตัวอย่าง	47
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย	47
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
3.4 การทดสอบเครื่องมือ	48

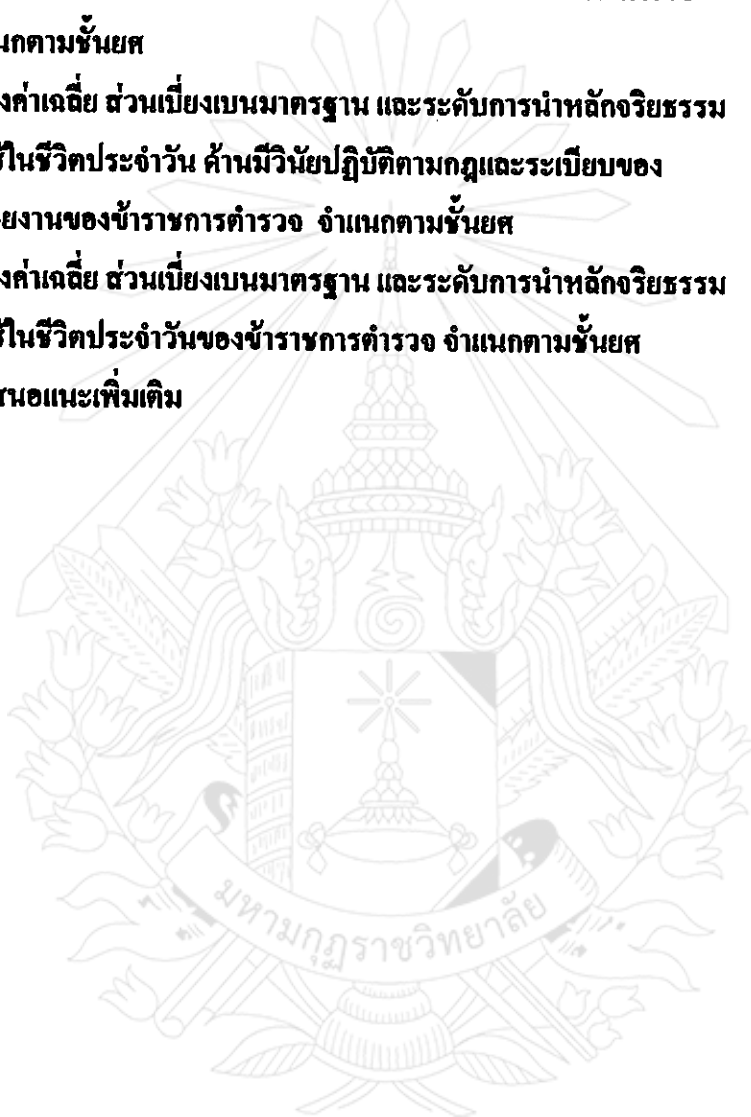
3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	49
3.6 การวัดค่าตัวแปร	49
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	49
3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4.1 วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	53
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ตอนที่ 3 ปัญหาข้อเสนอนะ	75
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	76
5.1 สรุปผลการวิจัย	76
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	78
5.3 ข้อเสนอแนะ	79
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	79
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	85
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	87
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	91
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	93
ภาคผนวก จ ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ทำการวิจัย	99
ประวัติผู้วิจัย	108

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จำแนกตามอายุ	53
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จำแนกตามการศึกษา	53
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	54
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จำแนกตามระดับชั้นยศ	54
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของข้าราชการ ตำรวจ จำแนกตามอายุ	55
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านความยุติธรรม ความเป็นธรรมของข้าราชการ ตำรวจ จำแนกตามอายุ	56
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุ	57
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบของ หน่วยงาน ของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุ	58
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุ	59
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของข้าราชการ ตำรวจ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	60

ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมของข้าราชการ การตำรวจ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	61
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	62
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบของ หน่วยงานของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	63
ตารางที่ 4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	64
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการ พัฒนาจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ด้านมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	65
ตารางที่ 4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมของ ข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	66
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบ ของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	67
ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎ และระเบียบของหน่วย งาน ของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	68
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน	69
ตารางที่ 4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ	70

ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมของข้าราชการ การตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ	71
ตารางที่ 4.22	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ	72
ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของ หน่วยงานของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ	73
ตารางที่ 4.24	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการการตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ	74
ตารางที่ 4.25	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	75

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรของประเทศ ถ้าประชากรของประเทศมีการศึกษาดี มีงานทำ มีสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตดี มีจริยธรรมและคุณธรรมสูง ประเทศชาติก็จะเจริญก้าวหน้ามีความสงบสุขเรียบร้อยและมั่นคง จริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อมนุษย์

พฤติกรรมของมนุษย์มีจิตใจเป็นผู้สั่งการกำกับควบคุม หากจิตใจร่าเริงเบิกบาน กิริยาท่าทีก็แสดงออกในทางกระฉับกระเฉงว่องไวคึกคัก แต่ถ้าเมื่อใดจิตใจเศร้าหมอง เหี่ยวแห้ง กิริยาอาการก็หงอยเหงาซึมเซื่องไม่สดใส ปรากฏแก่ผู้ใกล้ชิดและพบเห็นได้ ในด้านความประพฤติก็เช่นเดียวกัน ใครมีจิตใจเป็นอย่างไรก็จะแสดงออกมาเป็นรูปแบบของความประพฤติหรือการปฏิบัติ ในทำนองนั้น การที่มีจิตใจเป็นผู้สั่งการและกำกับการกระทำ หรือการแสดงออกทางร่างกายเช่นนี้ ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ได้ คนที่มีคุณธรรมสูง คือ จิตใจทรงคุณธรรม จะประพฤติปฏิบัติสิ่งใด ๆ ในลักษณะของการมีจริยธรรมสูงด้วย และในทางตรงกันข้ามคนที่ประพฤติชั่ว ชอบปฏิบัติหรือแสดงออกในทางที่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นแบบอย่างของคนมีจริยธรรมต่ำทราม ย่อมแสดงว่าผู้นั้นในจิตใจขาดคุณธรรมหรือมีคุณธรรมต่ำด้วย

คุณธรรม เป็นลักษณะความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ

จริยธรรม เป็นลักษณะการแสดงออกของร่างกาย

การปลูกฝังคุณธรรมลงในจิตใจ จะต้องใช้เวลาในการฝึกหัดอบรมสั่งสอนทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเป็นอันมากสม่ำเสมอและยาวนาน และไม่สามารถจะวัดได้แน่นอนว่า ใครมีคุณธรรมในจิตใจมากน้อยเพียงไร อย่างไรก็ตามการให้การศึกษาทางด้านจริยธรรมแก่บุคคลอาจบรรลุผลสำเร็จได้ แต่คนนั้นจะมีจริยธรรมดีเสมอ อยู่นาน อยู่มากแค่ไหน อย่างไร ขึ้นอยู่กับการเกิดมีคุณธรรมขึ้นในจิตใจของบุคคลมากน้อยอย่างไรเพียงไร

สำหรับสังคมไทยปัจจุบัน การพัฒนาคุณธรรมยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก ทั้ง ๆ ที่ทุกคนทราบแล้วว่า สังคมมีปัญหาและบกพร่องในเรื่องคุณธรรมและศีลธรรมเป็นอย่างมาก แต่ก็ยังไม่

คิดที่จะปรับปรุงแก้ไขคุณธรรมของตนเองอย่างจริงจัง และไม่กล่าวพูดหรือประกาศต่อหน้าสาธารณชนว่าตนเป็นผู้มีคุณธรรม แต่ก็ไม่ต้องทำให้ใครมาประณามว่าตนเป็นผู้ไม่มีคุณธรรม ผู้ที่ได้รับการอบรมส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่มีคุณธรรมอยู่แล้ว และเป็นผู้ที่ไม่ได้สร้างปัญหาให้กับสังคม แต่ในทางตรงกันข้ามผู้ที่สร้างปัญหาให้กับสังคมกลับไม่มีโอกาสรับการอบรม เพื่อให้เกิดความผาสุกในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมและประเทศชาติ และเพื่อการมีชีวิตที่มีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาร่างกายให้มีสุขภาพ พลานามัยดี การพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นต้องเริ่มต้นพัฒนาด้านจริยธรรมเป็นอันดับแรก เพื่อให้บุคคลมีคุณธรรมไม่สร้างปัญหาให้กับตนเองและสังคม

สภาพปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยนั้น ส่วนมากจะพบปัญหาแทบทุกวันจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ ปัญหาที่พบเป็นประจำนั้นได้เพิ่มความถี่และความรุนแรงมากยิ่งขึ้นทุกวัน ได้แก่ การประทุษร้ายต่อร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น เช่น การปล้นจี้ ฆ่าเจ้าทรัพย์ ฆ่าข่มขืน ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลและสังคม ส่วนปัญหาอีกประเภทหนึ่ง เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อประเทศชาติส่วนรวม คือ ปัญหาทุจริตในวงราชการ การตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ การขึ้นราคาสินค้าโดยไม่เป็นธรรม การกักตุนสินค้า การลักลอบค้าขายสินค้าหนีภาษี ฯลฯ และปัญหาที่เกิดจากความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมจึงมักทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เนื่องจากการปล่อยน้ำเสียและอากาศเสียที่เกิดจากการเผาไหม้ของโรงงานอุตสาหกรรม จนเป็นเหตุให้เกิดน้ำเน่า อากาศเป็นพิษ ฯลฯ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เกิดจากการกระทำของบุคคลที่มักง่ายเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ ไม่มีจริยธรรม ขาดคุณธรรม และที่สำคัญคือ ไม่เคารพกฎหมาย

ปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นจึงเป็นหน้าที่ของข้าราชการตำรวจที่ต้องแก้ไข เพราะข้าราชการตำรวจมีบทบาทสำคัญยิ่งในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม เนื่องจากตำรวจคือเจ้าหน้าที่ตำรวจของรัฐเพียงฝ่ายเดียวที่เข้าติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนทุกระดับตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน และ 7 วันต่อสัปดาห์ แต่ในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าวนี้ ข้าราชการตำรวจมิได้ดำเนินการอย่างโดดเดี่ยว หากต้องอยู่ภายใต้สภาวะสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การทหาร และเทคโนโลยี ซึ่งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้จะมี “ประชาชน” เป็นองค์ประกอบหลักอยู่เสมอ ดังนั้นการปฏิบัติภารกิจของข้าราชการตำรวจไม่ว่าในด้านใด ๆ จะต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนและพฤติกรรมของประชาชนในสังคมมากกว่าที่คนทั่วไปคาดคิด ซึ่งข้าราชการตำรวจมีแนวทางในการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมดังนี้

1. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม ไม่นิ่งดูดายและเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถให้ความสนใจ และห่วงใยแนะนำเอาใจใส่ช่วยเหลือ

ประชาชนเพื่อนร่วมงานให้มีความสุขและพึงพอใจ เป็นกันเองกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความไว้วางใจเป็นที่พึงของเขาได้

2. มีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม เอาใจใส่และปฏิบัติต่อประชาชนเพื่อนร่วมงานทุกคนอย่างเสมอภาค มีความเป็นกลางไม่ลำเอียง ตัดสินปัญหาของประชาชนด้วยความเป็นธรรม ยินดีช่วยเหลือประชาชน ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

3. มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในผลงาน มีวิธีการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ใช้เวลาอย่างมีคุณค่า วางแผนการใช้เวลาอย่างเหมาะสม และปฏิบัติงานได้ทันเวลา ใช้เวลาคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ มีความรอบคอบระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ทุกด้าน ปฏิบัติกิจการทุกด้านได้ครบถ้วนตามความสามารถ ประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

4. มีวินัย วินัยของตนเอง ควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม มีวิธีทำงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้ ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของหน่วยงาน

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของข้าราชการตำรวจ ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชนตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อประโยชน์ต่อตัวข้าราชการตำรวจเอง ครอบครัว และประชาชน เพราะการพัฒนาจริยธรรมจะแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมออกมาใช้ในชีวิตประจำวัน จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจจะเป็นวิธีทางหนึ่ง ที่จะช่วยให้ทราบถึงสภาพที่เป็นอยู่อันจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาปรับปรุงพฤติกรรม ที่จะสร้างเสริมและปลูกฝังจริยธรรมแก่ข้าราชการตำรวจได้

ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานอยู่ที่ สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความต้องการที่จะศึกษาว่าข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาต่อไป ในการประกอบการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อันจะส่งผลดีต่อประชาชนและการบริการแก่ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ซึ่งส่งผลให้เกิดภาพพจน์ที่ดีของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาจริยธรรมในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัด สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัด สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.2 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานี ตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของราชการตำรวจสถานี ตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราชประกอบด้วย

1. ด้านมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
2. ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม
3. ด้านมีความรับผิดชอบ
4. ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎและระเบียบของหน่วยงาน

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 113 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านสถานที่

ได้แก่ สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.2 ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานี ตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติ การแสดงออกที่ดี ถูกต้องตามหลักศีลธรรมอันดีงาม และถูกต้องตามหลักของกฎหมายข้าราชการตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำ สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งข้าราชการตำรวจที่มาช่วยราชการที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความดีความชอบ หมายถึง ผลที่ตอบแทนภายหลังจากการปฏิบัติงาน อาจออกมาในรูปของการให้สิ่งของ การสรรเสริญเยินยอ การตอบแทนรางวัลเป็นตัวเงิน หรือการเลื่อนระดับขั้นยศ เป็นต้น

แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่มากระตุ้นให้เกิดกำลังใจในการทำกิจการสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จ

สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี หมายถึง หน่วยงานที่ขึ้นตรงกับกองบังคับบัญชาของ ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้ที่ได้ศึกษาเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลและการ ดำเนินการวิจัย ซึ่งแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ
- 2.2 ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 สรุปกรอบแนวคิด

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนั้นเป็นงานที่มีความสัมพันธ์กับประชาชนและมีความสำคัญ ต่อสังคมมาก เพราะตำรวจเป็นพนักงานของรัฐที่มีอำนาจและหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพตำรวจในประเทศที่มีการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย และมีศาสนาประจำชาติเป็นศาสนาพุทธด้วย ยิ่งทำให้ภาระกิจหน้าที่ของตำรวจมี ขอบเขตความรับผิดชอบกว้างมากขึ้น และการปฏิบัติหน้าที่ก็ต้องตั้งอยู่ทั้งในหลักเกณฑ์ของ กฎหมายและหลักศีลธรรมในเวลาเดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากเย็นพอสมควรสำหรับตำรวจที่ต้อง ปฏิบัติหน้าที่ท่ามกลางสังคมที่ค่อนข้างเต็มไปด้วยอาชญากร แต่ถึงอย่างไรก็ตามการปฏิบัติหน้าที่ ของตำรวจนั้น จะต้องคำนึงถึงหลักคุณลักษณะระหว่างสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลหรือหลักมนุษยธรรม กับหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายแต่อย่างที่ได้กล่าว แล้วข้างต้นว่า สังคมไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ฉะนั้นการปฏิบัติงานขององค์กรทุก องค์กรของรัฐในปัจจุบันนี้ต้องยึดหลักคุณธรรมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องหน้าที่ของ ตำรวจ

พ.ต.ท. บัญชา เศรษฐบุตร ได้ให้ความหมายไว้ว่า ตำรวจเป็นผู้รับใช้ประชาชน ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะชนทั่วไป

ตำรวจเป็นผู้พิทักษ์ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ตำรวจเป็นผู้รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ตำรวจเป็นนักกฎหมาย นักปกครอง นักสังคมสงเคราะห์ นักการทูต นักจิตวิทยาและผู้นำชุมชนที่มีส่วนควบคุมพัฒนาพฤติกรรม อุปนิสัยของประชาชนให้อยู่ในกรอบของวินัยวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีของชาติ

ตำรวจเป็นทหารของชาติ ที่จะต้องรักษาความสงบภายในและปกป้องอธิปไตยของประเทศ ตำรวจเป็นญาติพี่น้อง ครู อาจารย์ และมิตรแท้ของประชาชนทั่วไป¹

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ ทั้งในด้านการรักษาความมั่นคงภายในประเทศหรือการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนการให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ มากมาย ซึ่งในปัจจุบันนี้เมื่อเราพิจารณาถึงสถานการณ์ของบ้านเมืองแล้ว จะเห็นว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือศรัทธาของสังคมที่มีต่อตำรวจทั้งสิ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการวางแผนภารกิจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และนำไปปฏิบัติขององค์กรตำรวจให้แน่นอน ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ของรัฐ จึงต้องมีกฎหมายมารองรับองค์กรตำรวจเช่นเดียวกัน มีพระราชบัญญัติสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ไว้ชัดเจน ดังนี้ว่า

มาตรา 6 สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีอำนาจดังต่อไปนี้

- 1) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์, พระราชินี, พระรัชทายาท, ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์, พระบรมวงศานุวงศ์, ผู้แทนพระองค์ และพระอัครนาค
- 2) ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

¹พ.ต.ท. บัญชา เศรษฐบุตร, ทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจในเขตอำเภอคอยเต่าเชียงใหม่, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2537, หน้า 2.

- 3) ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา
- 4) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักร
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 6) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
- 7) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ²

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดความผิดทางอาญาขึ้น สำหรับการกระทำใดเป็นการเฉพาะและตกอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติตาม (3) (4) หรือ (5) จะตราพระราชกฤษฎีกาโอนอำนาจหน้าที่ตาม (3) (4) หรือ (5) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทางอาญาดังกล่าว ทั้งหมดหรือบางส่วนให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใดก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ข้าราชการตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติพ้นจากอำนาจหน้าที่ดังกล่าว ทั้งหมดหรือบางส่วนและให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐกับสังคม เพื่อเปิดโอกาสให้สังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของสำนักงานตำรวจได้บัญญัติไว้ดังนี้ว่า

มาตรา 7 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดอาญา รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสม และความต้องการของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้การดำเนินการมีส่วนร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนด

การดำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสามารถและความจงรักภักดีในความอารักขาต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ อันเป็นศูนย์รวมดวงใจและเป็นมิ่งขวัญของชนชาวไทยทั้งชาติ นอกเหนือจาก

²สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ, **พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สามเจริญพานิชย์), 2549, หน้า 3.

นี้จะต้องเร่งรัดในการสนองการดำเนินการตาม โครงการต่าง ๆ อันเนื่องมาจากพระราชดำริให้ เจริญก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่อง

ภารกิจหน้าที่ที่มีผลต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชน ซึ่งเป็นภาระหน้าที่อัน สำคัญยิ่งเช่นกัน คือ หน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นกับสังคม ไม่ว่าจะเป็นการ ป้องกันหรือการปราบปรามเหล่าอาชญากรรมต่าง ๆ ให้หมดไปหรือเหลือน้อยที่สุด ข้าราชการ ดำรงที่มีหน้าที่ในด้านนี้จะได้รับการฝึกอบรม สนับสนุนให้มีศักยภาพในการออกปฏิบัติงานอย่าง เต็มความสามารถ ข้าราชการดำรงในด้านอื่น ๆ จะได้รับการเกี่ยกำลังพลมาเพื่อให้การ สนับสนุนกับด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมากที่สุด

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เป็นพื้นฐาน ซึ่งจะมีผลต่อความสงบสุขและ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง มักจะเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวกับเรื่องในการดำรงชีวิต ประจำวันของประชาชน เช่น เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือชีวิต ก็จะเกิดขึ้นในรูปของคดีอุกฉกรรจ์ คดีที่ รุนแรงสะเทือนขวัญ และนำความหวาดกลัวมาสู่ประชาชน หรืออาจเป็นคดีผู้มียุติพล แหล่ง อบายมุข เป็นต้น

เพื่อให้ประชาชนมีความศรัทธาเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ให้มีความรู้สึกได้ว่า มีความอบอุ่นใจ ปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวงที่อาจเกิดขึ้นจากอาชญากร และเพื่อเป็นการ สนับสนุนกิจการงานตำรวจ พระราชบัญญัติสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดไว้ ในมาตรา 7 ให้ ท้องถิ่นหรือชุมชนมีส่วนร่วมในภารกิจหน้าที่ของตำรวจ ดังในปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าประชาชน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของตำรวจได้ตั้งแต่ในระดับของการบริหาร ด้านนโยบาย ซึ่งจะ อยู่ในรูปของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) และในระดับสถานีตำรวจก็จะอยู่ใน รูปของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ส่วนในสายปฏิบัติการ นั้น ชุมชนหรือท้องถิ่นก็เข้ามามีส่วนร่วมในรูปของตำรวจหมู่บ้าน หรือเหยี่ยวข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

ภารกิจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนก็ถือเป็นสิ่งหนึ่งที่องค์กรตำรวจ ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องด้วย ที่องค์กรตำรวจเป็นหน่วยงานในระดับปฐมภูมิที่เกี่ยวกับการ ดำเนินการทางกระบวนการยุติธรรม ก่อนที่จะส่งผ่านไปยังสำนักอัยการและศาลยุติธรรมตามลำดับ งานด้านการยุติธรรมขององค์กรตำรวจได้พยายามพัฒนาขึ้นมาโดยตลอด เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ คือความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์กรตำรวจในด้านการอำนวยความสะดวก จะมีจุดเน้นอยู่ ที่การดำเนินการสอบสวนในคดีอาญา ซึ่งอยู่ในระดับสถานีตำรวจเป็นส่วนใหญ่ โดยสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติได้พัฒนาระบบงานและคุณภาพของพนักงานสอบสวน เพื่อให้การสอบสวนเป็นไป

ด้วยความรวดเร็วถูกต้องและเป็นธรรม สามารถนำผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมได้

ภารกิจหน้าที่ของตำรวจในแต่ละยุคสมัยจะเปลี่ยนไปตามสภาวะการณ์ของสังคม แต่ในส่วนของภารกิจหลักดั้งที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นไม่ได้เปลี่ยนไป ดังจะเห็นได้จากนโยบายการบริหารกิจการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2548 ยังมีภารกิจที่ต้องดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และอำนวยความยุติธรรมให้กับสังคมเช่นเดิม ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ และอธิบายความได้ดังนี้

1. ด้านการปรับปรุงองค์กรและการบริหารของสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี

1.1 ปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนาระบบการบริหารงานทุกระดับให้มีความทันสมัยและเป็นสากล เพื่อรองรับกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยให้มีความเชื่อมโยงแบบบูรณาการระหว่างตำรวจท้องที่ (Area) กับหน่วยงานเฉพาะที่ (Function) และหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยให้มีสายการบังคับบัญชาที่สั้น (Flat Organization) รวมทั้งการให้ความสำคัญกับสายงานอำนวยความยุติธรรมที่จะต้องรับผิดชอบตามโครงสร้างใหม่

1.2 บริหารงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยการกระจายอำนาจทางการบริหารทรัพยากรและการตัดสินใจสู่หน่วยปฏิบัติให้มากที่สุด และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับหน่วยงานตำรวจทุกระดับ เพื่อสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้กับองค์กรมากยิ่งขึ้น

1.3 พัฒนางานการศึกษาและฝึกอบรมให้กว้างขวางและเข้มข้น เป็นรากฐานของวิชาชีพตำรวจอย่างแท้จริง สอดคล้องกับความต้องการในการสร้างข้าราชการตำรวจมืออาชีพและการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งปรับทัศนคติและวัฒนธรรมในการทำงานให้เป็นตำรวจที่ดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.4 ให้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อการผนึกกำลังในการแก้ไขปัญหาของประชาชนและประเทศชาติ³

2. ด้านการปราบปรามทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี กำจัดบุคคลากรที่เสื่อม แอบแฝงแสวงหาประโยชน์จากองค์กรและการปฏิบัติหน้าที่พร้อมสร้างจิตสำนึกและค่านิยม ของข้าราชการตำรวจในการต่อต้านและร่วมมือกันปราบปรามทุจริตคอร์รัปชัน

³ อ้าไพ ปิ่นประสงค์, นโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โรงพักเพื่อประชาชน, ปีที่ 5 เล่มที่ 22, (ตุลาคม – พฤษภาคม, 2547) : 5.

2.1 ปรับปรุงระบบงานและพัฒนาบุคลากรให้พร้อมรับการประเมิน และตรวจสอบใน ด้านความเที่ยงธรรมและโปร่งใสจากทุกหน่วยงาน

2.2 ดำเนินการปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการตามอำนาจหน้าที่ และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในภาพรวม โดยยึดหลักกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ อย่างเคร่งครัด

2.3 จัดหาสวัสดิการและค่าตอบแทนให้กับข้าราชการตำรวจอย่างเหมาะสมทั่วถึง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำรงชีพให้อยู่ในความพอดีตามรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีความ เรียบง่าย ประหยัด ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือยเกินฐานะ

2.4 ปลุกฝังให้ข้าราชการตำรวจดำรงชีวิตโดยยึดหลักคุณธรรม 4 ประการ ที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในคราวสมโภช กรุง รัตนโกสินทร์ 200 ปี อันได้แก่ การรักษาความสัตย์ การรู้จักข่มใจตนเอง การอดทน อดกลั้น และ การรู้จักละวางความชั่ว โดยผู้บังคับบัญชาทุกระดับจะต้องประพฤติปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดีของ ผู้ได้บังคับบัญชา⁴

3. ด้านการทำให้ข้าราชการตำรวจเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ของสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี

3.1 ให้บริการประชาชนตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจ เพื่อประชาชนอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง โดยปรับปรุงการบริการให้เข้าไปในลักษณะมีอาชีพ ยึดถือประชาชน เป็นศูนย์กลางหรือลูกค้าคนสำคัญ จัดให้มีการบริการเสร็จสิ้น ณ จุดให้บริการ (One Stop Contact Service) และสร้างจิตสำนึกข้าราชการตำรวจให้มีการบริการด้วยความเต็มใจ (Service Mind) ยิ้มแย้มแจ่มใส รวดเร็ว เสมอภาค โปร่งใสและเป็นธรรม

3.2 เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกัน นำการปราบปราม ด้านการพัฒนางาน การ ข่าว งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน และเปิดโอกาสให้ทุก ภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมกับการปฏิบัติงานของตำรวจในทุกพื้นที่ และเน้นให้มีการติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานด้านการป้องกันหรือประเมินผลในเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่สัมผัสกับประชาชนมากที่สุด จะต้องได้รับการประเมินผลการปฏิบัติเป็น ประจำ ทุกเดือน

3.3 ดำเนินการทำสงครามยาเสพติด ภายในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ โดย ดำเนินการในเชิงรุกเพื่อ “สร้างพลังแผ่นดิน” ทั้งการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษาและฟื้นฟู

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 6.

ตามนโยบายของรัฐบาลให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ในระดับปฏิบัติเน้นการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างกระแสด้านยาเสพติด

3.4 ดำเนินการปราบปรามผู้มีอิทธิพล รวมถึงเครือข่ายและผู้สนับสนุนการกระทำความคิดในทุกพื้นที่ของประเทศไทย จนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องอย่างเฉียบขาด เพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน และเกิดความสงบสุขของสังคม

3.5 ดำเนินการแก้ไขปัญหาความไม่สงบสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภายใต้ โดยน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มาเป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้ปัญหาในภาพรวมยุติโดยเร็วที่สุด และเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้กฎหมาย และบนเอกลักษณ์เฉพาะของศาสนาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี โดยใช้หลักนิติศาสตร์ควบคู่กับหลักรัฐศาสตร์อย่างบูรณาการ เพื่อความสงบเรียบร้อยและความผาสุกของประชาชนชาวไทย

3.6 สนับสนุนนโยบายจัดระเบียบสังคมของรัฐบาล โดยกวาดล้าง ปราบปราม สถานบริการและสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย⁵

4. ด้านการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคของสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี

4.1 ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพพนักงานสอบสวนให้มีคุณธรรม จรรยาบรรณ และความเป็นวิชาชีพการสอบสวน เพื่อให้สามารถบริการประชาชนให้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

4.2 ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารสืบสวน สอบสวน งานวิทยาการ เทคโนโลยีและนิติวิทยาศาสตร์ ให้มีความเชี่ยวชาญ ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งให้มีการยกระดับความร่วมมือระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม

4.3 ปลุกจิตสำนึกให้ข้าราชการตำรวจได้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ไม่ปล่อยปละละเลย หรือเลือกปฏิบัติเฉพาะกลุ่มบุคคลหรือช่วงเวลา เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการสร้างวินัยอย่างยั่งยืนต่อไป⁶

⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 7.

⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตำรวจทุกนายให้ยึดถือนโยบายนี้เป็นกรอบในการกำหนดรายละเอียดแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างรวดเร็ว นอกเหนือจากงานปกติประจำ ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องกำกับ ดูแล ควบคุม ผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกระดับอย่างใกล้ชิด รวมทั้งจะต้องติดตามผลการปฏิบัติ และปรับแนวทางให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของประชาชนและเกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าต่อไป

2.2 ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

มยุรี อนุมานราชชน “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพอใจในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่” พบว่า “คุณลักษณะของอาจารย์ไม่มีความสัมพันธ์กับความพอใจในการทำงานของอาจารย์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของอาจารย์มี 4 ปัจจัย คือ ลักษณะของงาน นโยบายของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โครงสร้างและระบบการบริหารงานของอาจารย์มี 7 ปัจจัย คือ สถานที่ทำงาน โอกาสพัฒนาตนเอง ความก้าวหน้าในงานสวัสดิการ โครงสร้าง และระบบบริหาร อัตรากำลังและความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนร้อยละ 52.1 รู้สึกพอใจในการทำงาน และจำนวนร้อยละ 47.9 รู้สึกพอใจในการทำงาน ปัญหาในการทำงานของอาจารย์ส่วนใหญ่ ทั้งงานสอนและงานวิจัยเป็นปัญหาด้านความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้ร่วมงาน ส่วนปัญหาในการทำงานบริหารชุมชนฯ และงานบริหารเพียงเล็กน้อย”⁷

ศุภวุฒิ สังข์อ่อง ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญนายตำรวจระดับผู้หมวดในสถาบันการศึกษาของกรมตำรวจ” พบว่า ขวัญของนายตำรวจโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจากการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความรู้สึกของตบเกี่ยวกับ โอกาสก้าวหน้า ศักดิ์ศรีของอาชีพ เพื่อนร่วมงานและโอกาสที่จะใช้ความรู้ความสามารถมีความสัมพันธ์กับขวัญทั้งสิ้น⁸

⁷มยุรี อนุมานราชชน, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพอใจในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535), หน้า 41.

⁸ศุภวุฒิ สังข์อ่อง, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของนายตำรวจระดับผู้บังคับหมวด ในสถาบันการศึกษาของกรมตำรวจ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521), หน้า 110.

⁹พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2530), หน้า 217.

2.2.1 ความหมายของจริยธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า “จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อมูลประพจน์ปฏิบัติศีลธรรม กฎศีลธรรม”

นักจิตวิทยา นักศึกษา นักการศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ความหมายของ จริยธรรมไว้แตกต่างกันตามทรรศนะของคน ดังนี้

พุทธทาสภิกขุ ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า “จริยธรรม แปลตามตัวพยัญชนะว่า ธรรมควรประพฤติ จร แปลว่าประพฤติ อัยปัจจัย มีความหมายว่าควร จริย แปลว่าควรประพฤติ ดังนั้น จริยธรรม แปลว่าสิ่งที่ควรประพฤติ”¹⁰

พระธรรมญาณมุนี ได้วิเคราะห์ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า “จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นรูปแบบการประพฤติตน การดำเนินตน ที่มีความเหมาะสมแก่ภาวะ ฐานะ กาลเทศะ และเหตุการณ์ปัจจุบัน จริยธรรมเป็นที่มาแห่งคุณภาพของคน และเป็นผลที่พึงปรารถนา ของการศึกษาและหน้าที่การงานทั้งหลาย”¹¹

พระธรรมปิฎก (ประยูรค์ ปยุตโต) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับจริยธรรมไว้ว่า “จริยธรรมมีการ ปฏิบัติสองด้านไปพร้อมกันคือ จริยธรรมเชิงบวกและจริยธรรมเชิงลบ ตัวอย่างของจริยธรรมเชิง บวก ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ เป็นต้น อันเป็นสิ่งที่ต้อง ส่งเสริมให้เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการปรับแก้จริยธรรมเชิงลบ ซึ่งได้แก่ ค่านิยมบริโภคนิยม ชอบ หูรหาฟุ่มเฟือย ชอบอวดโก้ฐานะ ชอบเอาดีเอาเด่นคนเดียว ทำงานเป็นทีมไม่ได้ ตลอดจนมีการ ข่มขู่กันตายมาก มีความขาดแคลนเร้นแค้น เป็นปัญหาเศรษฐกิจสัมพันธ์ เหล่านี้เป็นเรื่อง ที่จะต้องเลิกและกำจัดให้หมดไป”¹²

¹⁰ พระพุทธทาสภิกขุ อ้างถึงใน จันทน์ ทุมโฆสิต, **จริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : อักษร เจริญทัศน์, 2530), หน้า 6.

¹¹ พระธรรมญาณมุนี, **พระธรรมญาณมุนี 84**, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2532), หน้า 132.

¹² พระธรรมปิฎก, (**ประยูรค์ ปยุต โต**), **พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ 21**, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมมิก, 2536), หน้า 132.

¹³ ดวงเดือน พันธุมาวิน, **จิตวิทยาจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527), หน้า 61.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับพระธรรมปิฎก ว่า “จริยธรรม (Morality) หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ คือเป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจ เพราะเห็นว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้น จึงเป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัด ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูง คือผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย”¹³

โกวิท ประวาลพฤษย์ ได้ให้ความหมายของจริยธรรมเป็น 2 นัย คือ

1. จริยธรรม เป็นหลักการและเหตุผลที่พิจารณาเกี่ยวกับการกระทำ การพิจารณาตัดสิน และการตัดสินใจ ซึ่งเป็นความหมายที่คนทั่วไปเข้าใจกันมาแต่ดั้งเดิม
2. จริยธรรม เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำ เป็นการพิจารณาตัดสิน การตัดสินใจเป็นคุณธรรมทางจริยธรรมที่มีพื้นฐานอยู่บนการกระทำและเจตคติที่สามารถสังเกตเห็นได้ ซึ่งความหมายนี้เป็นความหมายในแนวคิดแบบใหม่¹⁴

ณรงค์ศักดิ์ ตะละภัก ได้ให้ความหมายไว้ว่า “จริยธรรม มาจากคำว่า จริย กับ ธรรม จริย หมายถึง พฤติกรรม การกระทำหรือความประพฤติธรรม หมายถึงความมีเหตุผลถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับสูงสุด คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คำสั่งสอนของศาสดาทุกพระองค์ ซึ่งเป็นสิ่งดีงามหรือดี ดังนั้นจริยธรรมจึงหมายถึงความประพฤติดี ซึ่งความประพฤติดีในแง่จริยธรรม หมายถึงความเป็นผู้มีจิตใจสะอาดบริสุทธิ์ รู้จักเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัวด้วยความพอใจและตนเองไม่เดือดร้อน มีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ทำร้ายตนเอง เช่น การคิดเหี้ยม ดิบหนุ่ ดิฉิบสาเสพติด การพนัน หมกมุ่นในเรื่องเพศ การพุดจาไม่น่าเชื่อถือ เป็นต้น”¹⁵

ตมภพ ชีวรัฐพัฒนและฉันทิยา ไชยศรีขจรธาร ได้ให้ความหมายของจริยธรรมสอดคล้องกัน โดยกล่าวว่า “จริยธรรม หมายถึงลักษณะที่มีอยู่ในสังคม ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ สิ่งที่ดีควรละเว้นได้แก่ สิ่งปฏิบัติแล้วไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้อื่น ถึงแม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นสิ่งที่ตนนิยมชมชอบ” และ

¹³โกวิท ประวาล, **เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 11**, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, , 2527), หน้า 6.

¹⁵ณรงค์ศักดิ์ ตะละภัก และคณะ, **ยุทธศาสตร์การพัฒนากุณภาพชีวิต**, (กรุงเทพมหานคร : พรสิวกการพิมพ์, , 2532), หน้า 132.

ยังกล่าวว่า “จริยธรรมมี 2 ระดับคือ ระดับศีลธรรม เพื่อสร้างสันติสุขให้กับสังคม และระดับสังฆธรรม เพื่อสร้างสันติสุขให้กับบุคคล ให้บุคคลพ้นจากความทุกข์”¹⁶

สุธีอากาศคุณ ได้ให้ความหมายจริยธรรมไว้ว่า “จริยธรรม หมายถึง ข้อห้ามหรือข้อบังคับทางใจที่เป็นอาการภายในเกี่ยวกับความประพฤติที่ดีที่ชอบ เป็นเรื่องของความรู้สึก เพื่อพัฒนาตนเอง โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้บุคคลในสังคมหรือหมู่คณะดำรงชีวิตอย่างบริบูรณ์ด้วยคุณงามความดีทั้งกาย วาจา และใจ”¹⁷

กรมวิชาการ ได้สรุปความหมายของจริยธรรมจากการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทยไว้ว่า “จริยธรรม คือ การกระทำทั้งทางกาย วาจา และใจ ที่ดีงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม”¹⁸

ราชบัณฑิตสถาน ได้ให้ความหมายจริยธรรมไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 ว่า “จริยธรรม ตรงกับภาษาอังกฤษ Ethics หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม”¹⁹

ก่อ สวัสดิพานิชย์ กล่าวว่า “จริยธรรม คือ ประมวลความประพฤติและความนึกคิดในสิ่งดีงามเหมาะสม”²⁰

พระราชวรมุนี “อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิต การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ทุกแง่ ทุกด้าน ทุกระดับ

¹⁶สมภพ ชีวรัฐพัฒน์ และสันติยา ไชยสรชลธาร, **มงคลธรรมกับคุณภาพชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สมชายการพิมพ์, 2540), หน้า 16.

¹⁷ สุธี ชีวรัฐพัฒน์ และสันติยา ไชยสรชลธาร, **มงคลธรรมกับคุณภาพชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สมชายการพิมพ์, 2540), หน้า 16.

¹⁸กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2523), หน้า 72.

¹⁹พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.2525**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2531), หน้า 217.

²⁰ก่อสวัสดิ์ พานิชย์, “จริยธรรมในสังคม”, “รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน”, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี), 2522, หน้า 18.

ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านปัญญาอย่างถูกต้อง”²¹

ศาสตราจารย์ บัณฑิต ให้ความหมายของจริยธรรมว่าเป็นแนวทางในการประพฤติตนเพื่ออยู่กันได้อย่างร่มเย็นในสังคม จริยธรรมมีโครงสร้างที่สำคัญอย่างน้อย 2 ข้อ คือ

1. ศีลธรรม (Moral value) สิ่งที่ดีเว้น สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ
2. คุณธรรม (Ethical Value) สิ่งที่เราควรปฏิบัติ ซึ่งทั้งสองข้อรวมกันเรียกว่า จริยธรรม สามารถพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่เพียบพร้อมได้ด้วยคุณธรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ก็สมควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ²²

พระเมธีธรรมาภรณ์ กล่าวว่า “จริยธรรม คือ หลักแห่งความประพฤติหรือแนวทางของการปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม”

กิริติ บุญเจือ ได้ให้ความหมายเชิงสรุปว่า “จริยธรรม คือ ประมวลกฎเกณฑ์ความประพฤติของคน”²³

กรมวิชาการและกระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปความหมายของจริยธรรมจากการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทยไว้ว่า “คือการกระทำทั้งทางกายทางวาจาและทางใจที่พึงงามเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น”²⁴

เสรี วงษ์มณฑา ได้ให้ความหมายจริยธรรมว่า “จริยธรรม หมายถึง การกระทำอะไรที่ไม่ผิดศีลธรรม ไม่ผิดขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่เบียดเบียนตนเอง และไม่เบียดเบียนผู้อื่น”²⁵

ประกาศรี สิทอำไพ ได้ให้ความหมายจริยธรรมว่า “จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยา และปลูกฝังลักษณะนิสัยให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม คุณค่าทางจริยธรรม

²¹พระราชวรมนี, **ปรัชญากรีก บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**, (กรุงเทพมหานคร : สำนัก พิมพ์สยาม 2544), หน้า 12.

²²ศาสตราจารย์ บัณฑิต **แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย**, ในการประชุมเกี่ยวกับจริยธรรมไทย, (22 – 27 มกราคม 2533).

²³กิริติ บุญเจือ, **ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์ สำหรับผู้เริ่มเรียน**, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2546), หน้า 56.

²⁴กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการพัฒนาจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2523), หน้า 61.

²⁵เสรี วงษ์มณฑา, **ศาสนาและจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 52.

ซึ่งให้เห็นความเจริญงอกงามในการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจที่ดีงาม อยู่ในสภาพแวดล้อมที่โน้มนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดี ละเว้นความชั่ว มีแนวทางการประพฤติอยู่ในเรื่องของความดี ความถูกต้อง ความควรในการปฏิบัติตน เพื่ออยู่ในสังคมอย่างสงบเรียบร้อย เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีคุณธรรมและมโนธรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยมีสำนึกที่จะใช้สิทธิและหน้าที่ของตนตามค่านิยมที่พึงประสงค์”²⁶

สรุป จากแนวความคิดของผู้วิจัย จริยธรรม หมายถึง แนวทางประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม ให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับ ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นที่ยอมรับของสังคม จริยธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตและสังคมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย คุณค่าของจริยธรรมจะดีหรือชั่วอยู่ที่การปฏิบัติของคนในสังคม โดยจริยธรรมจะบอกว่า การประพฤติเช่นนั้นผิด การประพฤติเช่นนั้นถูก ส่วนคนจะดีหรือสังคมจะดีอยู่ที่ตัวบุคคล คือ มนุษย์ในสังคมนั้นมีเจตจำนงที่จะทำอะไรบ้าง โดยเขามีสิทธิ์ที่จะเลือกกระทำได้ จริยธรรมไม่มีสิทธิ์ที่จะไปห้ามการกระทำของบุคคลได้ การประพฤติที่ถูกต้องตามหลักของจริยธรรม จะต้องประกอบด้วยเจตนา คือ ในขณะที่ประพฤตินั้นจะต้องมีสติสัมปชัญญะทุกประการ การกระทำที่ขาดสติไม่ถือว่าเป็นจริยธรรม

2.2.2 ความสำคัญของจริยธรรม

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมไทยในระยะสิบปีที่ผ่านมา ทั้งด้านเศรษฐกิจความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สภาพแวดล้อม ตลอดจนการหลงใหลของวัฒนธรรมตะวันตก สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อค่านิยมและจริยธรรมของบุคคลอย่างกว้างขวาง เช่น มีการคำนึงถึงแต่ประโยชน์ส่วนตน ละเลยต่อศีลธรรมอันดีงาม และยังก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งปัญหาต่าง ๆ นั้นบุคคลทุกฝ่ายในสังคมต่างก็ให้ความสนใจและพยายามหาทางแก้ไข และแม้จะมีการพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้ก็ยังมีได้ลดน้อยลงไป แต่ยังคงนำมาซึ่งความหวุ่นวิตกของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมเช่นเดิม

อำนาจ ทะพิงค์แก และ ชัยนต์ วรรณะภูติ ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า “คุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องของสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความดีและความถูกต้องในสังคม มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่คุณงามความดีของสังคมในส่วนรวม”²⁷

²⁶ ประภาศรี สีหอำไพ, **พื้นฐานการศึกษาของศาสนาและจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2535, หน้า 28.

²⁷ อำนาจ ทะพิงค์แก และชัยนต์ วรรณะภูติ, “จริยธรรมในทัศนะของนักการศึกษา”, **รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2522), หน้า 29.

วาทิน อินทสระ ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของจริยธรรม ดังนี้

1. จริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง และความสงบสุขของปัจเจกชน สังคม และประเทศชาติอย่างยิ่งรัฐควรส่งเสริมประชาชนให้มีจริยธรรมเป็นอันดับแรก เพื่อให้เป็นแกนกลางของการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง การปกครอง ฯลฯ การพัฒนาที่ขาดจริยธรรมเป็นหลักยึดย่อมเกิดผลร้ายมากกว่าดี เพราะผู้มีความรู้แต่ขาดคุณธรรมย่อมก่อให้เกิดความเสียหายได้มากกว่าผู้ดี้อยู่ความรู้ โดยท่านกล่าว “ผู้เปรียบความรู้เหมือนกัน จริยธรรมย่อมเป็นเหมือนน้ำ ดินที่ไม่มีน้ำยึดเหนี่ยวเกาะกุมย่อมเป็นฝุ่นในตะอองให้ความรำคาญหรือเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นอยู่เนื่อง ๆ”

2. การพัฒนาบ้านเมืองต้องพัฒนาจิตใจคนก่อน หรืออย่างน้อยก็ให้พร้อม ๆ กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวิชาการอื่น ๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำนั้นจะสูญเปล่าและเกิดผลเสียหายเป็นอันมาก ทำให้บุคคลลุ่มหลงในวัตถุและอบายมุขมากขึ้น เศรษฐกิจต้องเสื่อมโทรม ประชาชนทุกข์ยาก เพราะคนในสังคมละเลยจริยธรรมกอบโกยเอาทรัพย์สินไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไป ขาดความเมตตาปราณี แล้งน้ำใจในการดำเนินชีวิตซึ่งกันและกัน

3. จริยธรรมมิได้ หมายถึง การถือศีล ถิ่นเพล เข้าวัดฟังธรรม จำศีลภาวนา โดยไม่ช่วยเหลือ ทำประโยชน์ให้แก่สังคม แต่จริยธรรมหมายถึง ความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม การทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งควรเว้น ทำสิ่งควรทำ ด้วยฉลาดรอบคอบ รู้เหตุรู้ผล ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล ดังนั้นจะเห็นว่าจริยธรรมจึงจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับทุกคนในทุกวิชาชีพทุกสังคม สังคมจะอยู่รอดได้ก็ด้วยจริยธรรม

4. การทุจริต คดโกง การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้สังคม เสื่อมโทรม มีสาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม ทรัพยากรธรรมชาติในโลกนี้น่าจะพอเลี้ยงชาวโลกไปได้อีกนาน ถ้าชาวโลกช่วยกันละทิ้งความละโลภมาก แล้วมาใช้ชีวิตอยู่อย่าง เรียบง่าย ช่วยกันสร้างสรรค์สังคม ยึดเอาจริยธรรมเป็นทางดำเนินชีวิต ไม่ใช่ยึดลาภยศความมีหน้า-มีตาในสังคมเป็นจุดหมาย ถ้าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นก็ให้ถือเป็นเพียงผลพลอยได้ และนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประพฤตินิยม เช่น อาศัยลาภผลเป็นเครื่องมือในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาศัยยศและความมีหน้ามีเกียรติในสังคมเป็นเครื่องมือในการจูงคนผู้เคารพนับถือเข้าหาธรรม

5. จริยธรรมสอนให้เราเลิกดูหมิ่นคนชื่อกันจน ให้เอาใจใส่ดูแลเอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุซึ่งเป็นบุพการีของชาติ สอนให้เราถ่อมตัวเพื่อเข้ากันได้ดีกับคนทั้งหลาย และไม่วางตัวโอหังอวดดีหรือก้าวร้าวผู้อื่น สอนให้เราลดทิฐิมานะลงให้มาก ๆ เพื่อจะได้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง ไม่หลงสำคัญตัวว่ารู้ดีกว่า มีความสามารถกว่าใคร ผู้นำที่มีจริยธรรมสูงย่อมเป็นที่เคารพกราบไหว้

ของผู้คนทั้งหลายได้อย่างสนิทใจ เราจึงควรเลือกผู้นำที่สามารถนำความสงบสุขทางใจมาสู่มวลชนได้ด้วย เพื่อสันติสุขจะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก ความแข็งแกร่งทางกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังอาวุธนั้น ถ้าปราศจากความแข็งแกร่งทางจริยธรรมเสียแล้ว บุคคลหรือประเทศชาติจะเจริญมั่นคงอยู่ยาวนานไม่ได้ สังคมที่เจริญมั่นคงต้องมีจริยธรรมเป็นเครื่องรองรับหรือเป็นแกนกลาง เหมือนถนนที่มั่นคงหรือตึกที่แข็งแรงเขาใช้คอนกรีตเสริมเหล็ก แม้เหล็กจะไม่ปรากฏออกมาให้เห็นภายนอก แต่มีความสำคัญอยู่ภายในนายช่างย่อมรู้ดี ทำนองเดียวกับบัณฑิตย่อมมองเห็นอย่างแจ่มแจ้งว่าจริยธรรมมีความสำคัญในสังคมเพียงใด²⁸

2.2.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรม

ศุภด วังสินธุ์ ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรม จากการศึกษาช่วยในการอธิบายได้ว่า การที่บุคคลมีคุณสมบัติทางจริยธรรมแตกต่างกันนั้น มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยใดบ้าง และจะเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมให้สูงขึ้น โดยการพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับจริยธรรมนั้น ๆ สำหรับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาหาความสัมพันธ์จริยธรรม จำแนกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ การศึกษาอายุและเพศ ของผู้ถูกวัด สมบูรณ์ ศาลาชีวิต และคณะ ได้ศึกษาถึงลักษณะการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ผลปรากฏว่า มีความแตกต่างกันตามระดับอายุและการศึกษา

2. องค์ประกอบทางบุคลิกภาพ ได้แก่

2.1 ลักษณะที่มุ่งอนาคต หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แม้จะเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ ก็ไม่ย่อท้อ มีความกระตือรือร้นที่จะฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหมด โดยมุ่งที่จะให้เกิดผลสำเร็จที่ตรงตามความปรารถนาในอนาคตเป็นหลัก ขอมรับความลำบากในปัจจุบันเพื่ออนาคตที่ดี ดวงเดือน พันธุมาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม ได้วิจัยพบว่า บุคลิกภาพลักษณะมุ่งอนาคตและสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดูกับฐานะทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2.2 เจตคติต่อกฎหมาย ความเป็นระเบียบ และศีล 5 หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อกฎหมาย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และศีล 5 **ฉกาจ ช่วยโต ศุภด วังสินธุ์** ได้วิจัยพบว่า เด็กที่มีความใกล้ชิดกับศาสนา จะมีความสัมพันธ์กับเจตคติ เชิงจริยธรรม

²⁸วสิน อินทสระ, **จริยศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร), 2518; หน้า 26.

2.3 องค์ประกอบทางสภาพแวดล้อม ได้แก่ ฐานะทางครอบครัว ผู้เลี้ยงดู และวิธีการอบรมเลี้ยงดู การใช้สื่อมวลชน สภาพแวดล้อมที่ทำงาน และอิทธิพลของตัวแบบ **บัญชร แก้วต้อง** และ **ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์** ได้ทำการวิจัยพบว่า การพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดูและระดับอายุ และยังพบว่า เด็กที่มีมารดาได้รับการศึกษาระดับสูง มีการทำงานหารายได้ มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลมาก จะมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มีลักษณะตรงกันข้าม ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบ่งออกได้เป็น 4 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและความอบอุ่นใกล้ชิด แบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวด หรือควบคุม และแบบปล่อยปละละเลย การอบรมแต่ละแบบ เป็นองค์ประกอบที่สะท้อนการปลูกฝังบุคลิกภาพในวัยเด็กของบุคคลต่าง ๆ การอบรมแบบประชาธิปไตย ไม่บังคับเข้มงวด ไม่ปล่อยปละละเลย²⁹

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้สรุปองค์ประกอบของจริยธรรมไว้ 2 ด้าน คือ

1. เนื้อหาของจริยธรรม เป็นสิ่งที่สังคมอบรมคนในสังคมให้ประพฤติปฏิบัติในรูปของความรู้เชิงจริยธรรม เน้นเนื้อหาความรู้ทางศาสนา กฎหมาย หรือระเบียบประเพณี ค่านิยมหรือทัศนคติ โดยเนื้อหาจริยธรรมในแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะระเบียบ ประเพณี ค่านิยมของสังคมต่างกัน

2. โครงสร้างของจริยธรรม เป็นการสร้างหลักทางจริยธรรม โดยแสดงถึงความเจริญหรือพัฒนาการทางจริยธรรม ตั้งแต่ขั้นต่ำสุดจนถึงขั้นสูงสุด ลักษณะของโครงสร้างทางจริยธรรม ได้แก่ การให้เหตุผลทางจริยธรรม บุคคลจะมีเหตุผลทางจริยธรรมในระดับใด ไม่ใช่ขึ้นกับการอบรมสั่งสอนทางด้านเนื้อหาของจริยธรรม แต่ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญา วุฒิภาวะทางอารมณ์ และประสบการณ์ที่เหมาะสมในสังคม การมีเหตุผลเชิงจริยธรรมจึงมีลักษณะเป็นสากล และสามารถเปรียบเทียบการมีจริยธรรมของคนในสังคมเดียวกันหรือต่างสังคมได้มากกว่าการเปรียบเทียบทางด้านเนื้อหา³⁰

พระราชวรานันท์ ได้กล่าวถึงรากฐานทางจริยธรรมไว้ดังนี้ จริยธรรมมีมากมายหลายหัวข้อก็จริง แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องรวมกันอยู่

²⁹สุพล วังสินธุ์, **องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม**, (สารพัฒนาหลักสูตร 11, 2534), หน้า 79.

³⁰ดวงเดือน พันธุมนาวิน, **จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤกษศาสตร์ : รายงานการสัมมนาจริยธรรมใน**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2522), หน้า 113.

1. จริยธรรมภายนอก เป็นจริยธรรมที่บุคคลแสดงออกมา เป็นพฤติกรรมภายนอกที่เราสังเกตเห็นได้ชัดเจน ความมีระเบียบวินัย การเอาใจใส่กับการงาน

2. จริยธรรมภายใน เป็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคล³¹

สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน ให้ความเห็นว่าพฤติกรรมจริยธรรมประกอบด้วยจริยธรรมต่าง ๆ เหมือนกับพฤติกรรมโดยทั่วไป โดยแบ่งองค์ประกอบทางจริยธรรมออกมาเป็น 3 ประการ

1. องค์ประกอบทางด้านความคิด (Cognitive) คือ ความสามารถในการตัดสินใจพิจารณาว่าอะไรถูกต้องอะไรไม่ถูกต้อง อะไรดี อะไรชั่ว ด้วยการใช้อนุญาและเหตุผล

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective) คือ ความนิยมศรัทธาพอใจที่จะกระทำ ความดีความศรัทธาในธรรมะ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติมาจากการพร่ำสอนของพ่อแม่

3. องค์ประกอบด้านจริยธรรมการแสดงออก (Moral Conduct) เช่น การปฏิบัติตามศีล 5 ซึ่งเชื่อว่าโดยปกติแล้วการปฏิบัติจะสืบเนื่องมาจากอิทธิพลขององค์ประกอบทั้ง 2 ประการที่กล่าวมาแล้ว แต่การกระทำบางอย่าง ซึ่งตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่ขั้วบีบคั้นให้บุคคลนั้นต้องกระทำ และตกอยู่ภายใต้พลังจิตของบุคคลด้วย

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรมดังกล่าว จะช่วยในการอธิบายได้ว่าการที่บุคคลมีคุณสมบัติทางจริยธรรมแตกต่างกันนั้น มีความเกี่ยวเนื่องมาจากปัจจัยใดบ้าง และเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมจริยธรรม โดยเฉพาะครูผู้สอนในการใช้เป็นแนวทางป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้มีการพัฒนาที่ถูกต้องถูกทางยิ่งขึ้นไป³²

2.2.4 คุณลักษณะของจริยธรรม 10 ประการ

ผู้วิจัยได้นำหลักคุณธรรม 10 ประการ ได้แก่ “ความรับผิดชอบ, ความซื่อสัตย์, ความมีเหตุผล, ความกตัญญูกตเวที, ความประหยัด, การรักษาระเบียบวินัย, ความเสียสละ, ความสามัคคี, ความเมตตากรุณา และความยุติธรรม” เพื่อนำไปเป็นแนวหลักปฏิบัติประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

³¹พระราชวรานูณี, **ปรัชญากรีก บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สยาม, 2544), หน้า 11.

³²สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน, **จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์ : รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525), หน้า 17-18.

ทางด้านจริยธรรม ซึ่งจะทำให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัด นครศรีธรรมราช พัฒนาดนในสังคมได้อย่างมีความสุข

1. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความตั้งใจปฏิบัติตามภารกิจในหน้าที่ของตน ด้วยความเพียรพยายาม และยอมรับผลของการกระทำนั้น ไม่ว่าจะ เป็นความรับผิดชอบหรือความผิด โดยเต็มใจ ไม่หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ แบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ รับผิดชอบต่อตนเอง คือ การรักษาร่างกาย ชีวิต สุขภาพ ทรัพย์สิน และชื่อเสียงของตนเองด้วยวิธีการที่ชอบธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมในวงแคบ หมายถึง รับผิดชอบต่อบุคคลใกล้ชิด คือ ครอบครัว ญาติมิตรสหายในวงกว้าง หมายถึง รับผิดชอบต่อการทำงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น มุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพันด้วยความพากเพียรและละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุความสำเร็จ ทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น
2. ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความประพฤติตรงไปตรงมาต่อความเป็นจริง และประพฤติชอบตามทำนองคลองธรรม ความซื่อสัตย์นั้นต้องเป็นความซื่อสัตย์ที่ดีงาม หรือถูกต้องตามทำนองคลองธรรมด้วย จึงจะใช้ได้ เพราะฉะนั้นจึงเรียกรวมกันว่า “ความซื่อสัตย์สุจริต” จำแนกออกเป็น 4 ประเภท คือ ซื่อสัตย์ต่อตนเอง, ซื่อสัตย์ต่อคนอื่น, ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน และซื่อสัตย์ต่อสังคมและประเทศชาติ ประพฤติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ
3. ความมีเหตุผล หมายถึง ความสามารถในการใช้ปัญญาในการประพฤติปฏิบัติในการไต่ตรองพิสูจน์ให้ประจักษ์ ไม่หลงงมงาย มีความขบขันขันใจโดยไม่ผูกพันกับอารมณ์ และความยึดมั่นของที่มีอยู่เดิมซึ่งอาจผิดได้
4. ความกตัญญูกตเวทิต์ หมายถึง การรู้บุญคุณ หรือคุณประโยชน์ที่คนอื่น หรือสิ่งอื่นมีต่อตนแล้วตอบแทนบุญคุณนั้น ความกตัญญูกตเวทิต์นั้น ส่วนมากจะเน้นขอบเขตเฉพาะมนุษย์ด้วยกันเอง แต่ที่จริงแล้วควรครอบคลุมถึงสัตว์ สิ่งของ และสภาพแวดล้อม เช่น การนึกถึงบุญคุณผู้ที่ช่วยเหลือเกื้อกูลเมื่อยามตกทุกข์ได้ยาก ด้วยการตอบแทนให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่เคยช่วยเหลือก็นับว่าเป็น “การกตัญญู” พฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งความกตัญญูกตเวทิต์
5. ความประหยัด หมายถึง ความมัธยัสถ์ ไม่สุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น ความประหยัดเป็นทางสายกลางระหว่างความตระหนี่กับความสุรุ่ยสุร่าย คนตระหนี่นั้นไม่ยอมจ่ายแม้ในสิ่งจำเป็น ส่วนคนสุรุ่ยสุร่าย คือ คนที่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น การใช้สิ่งของทั้งหลายพอเหมาะพอควรให้ได้เป็นประโยชน์มากที่สุด ไม่ยอมให้มีส่วนเกินมากนัก
6. การรักษาระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยา มรรยาท ข้อบังคับ กฎหมาย และศีลธรรม

7. ความเสียสละ หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว การให้กับคนที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา รวมทั้งรู้จักสละทิ้งอารมณ์ร้ายในตนเอง
8. ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกันกระทำกิจการให้สำเร็จด้วยดี โดยเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
9. ความเมตตา กรุณา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข ความสงสารคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์
10. ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริง และเหตุผล ไม่มีความลำเอียง³³

2.2.5 ลักษณะทางคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคล

ดวงเดือน พันธุมนาวิน กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้นแบ่งออกได้หลายประเภทด้วยกัน คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของตนเองนั่นถือว่าการกระทำชนิดใดคือควรกระทำ และการกระทำชนิดใดไม่ควรกระทำ ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด เท่ากับเป็นกฎ ระเบียบ ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติทางสังคมและศาสนาที่เด็กต้องเรียนรู้ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของสังคม
2. ทักษะคิดเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด สอดคล้องกับค่านิยมหรือแตกต่างไปก็ได้ ทักษะคิดเชิงจริยธรรมมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรม เพราะรวมเอาความรู้เชิงจริยธรรมและความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ ไว้ด้วย
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้น ๆ เหตุผลดังกล่าวช่วยให้ทราบเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของบุคคล ซึ่งการกระทำบางอย่างอาจขัดกับความรู้สึกของบุคคลส่วนใหญ่ ทั้งนี้ขึ้นกับเหตุผลและสถานการณ์เป็นสำคัญ
4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมที่สังคมยอมรับ เช่น

³³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

การให้ทาน การเสียสละ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น และในทางตรงกันข้ามเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ ควรควงเว้น³⁴

วสิน อินทสระ ได้ให้ความหมาย คุณธรรม “จริยธรรม หมายถึง”ความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม การกระทำหน้าที่ของคนอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งที่ควรเว้น การกระทำสิ่งที่ควรกระทำด้วยความฉลาดรอบรู้ รู้เหตุ รู้ผล ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล³⁵

สรุป การศึกษาลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลนั้น พฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ของคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้เพราะการกระทำในทางที่ดีหรือเลวของบุคคล ย่อมส่งผลโดยตรงต่อความสงบสุขของสังคม การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ของคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นเพียงเพื่อให้เข้าใจ และสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลเท่านั้น

2.2.6 ประโยชน์ของจริยธรรม

จริยธรรมจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อนำไปปฏิบัติ เพราะจริยธรรมเป็นหลักสำคัญสำหรับการปฏิบัติ การเรียนนั้นเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายได้เท่านั้น จะไม่มีประโยชน์หากไม่นำไปใช้ ดังนั้นการนำจริยธรรมไปใช้ในการปฏิบัติจะให้ประโยชน์ได้คงต่อไปนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมทำให้เราเป็นคนดี คนดีย่อมมีความสุขสบายใจ อิ่มใจเพราะได้ทำความดี ศัตรูก็น้อยเพราะคนดีย่อมเกื้อกูลผู้อื่น ปฏิบัติเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น จึงเป็นที่รักใคร่ชอบพอและไว้วางใจของผู้อื่น นอกจากนั้นหลักธรรม เช่น ความอดทน ความเพียร ความมีวินัย ความมีวาจาดี ยังช่วยให้ประสบความสำเร็จในการทำงานที่กระทำ อีกด้วย
2. ประโยชน์แก่สังคม คนดีย่อมทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น อย่างน้อยการไม่ทำความชั่วก็เป็นการช่วยให้สังคมไม่ต้องแก้ไขปัญหา ยิ่งทำดีด้วยก็ยิ่งเป็นผลดีแก่สังคม การงานก็สัมฤทธิ์ผล การทำความดีและการช่วยเหลือสังคมของคนดีก็เป็นการช่วยให้สังคมเจริญขึ้นและดีขึ้นโดยตรง คนดีจึงเป็นผู้รักษาสังคมด้วยการไม่ทำลายสังคม ไม่ว่าจะเป็นทรพยากรของประเทศ สภาพแวดล้อม หรือการประพฤติปฏิบัติที่เป็นการทุจริตต่าง ๆ และยังสร้างสรรค์สังคมด้วยการเป็นตัวอย่างที่ดีสอนผู้อื่นให้ทำดี และทำการอันเป็นประโยชน์แก่สังคมและแก่โลก

³⁴ดวงเดือน พันธุมนาวิน, **จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์** : รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย, อ่างแล้ว, หน้า 110.

³⁵วสิน อินทสระ, **ความแตกต่างระหว่างศีลธรรมกับศาสนา**, นนทบุรี : โรงพิมพ์เอกรินทร์, 2514), หน้า 107.

3. ประโยชน์ในการรักษาจริยธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทั้งคุณค่าทางกาย ทางใจ และทางสังคม ดังกล่าวมาแล้ว จะรักษาไว้ได้ด้วยการปฏิบัติ หากไม่ปฏิบัติแล้วก็เป็นแค่ตัวหนังสือ หรือคำพูดเปล่า ๆ จะช่วยใคร ไม่ได้ทั้งสิ้น การเรียนจริยธรรมและนำไปปฏิบัติจึงเป็นการรักษา จริยธรรมให้คงอยู่ เช่นเดียวกับที่พระสงฆ์สืบทอดพระพุทธศาสนาได้ด้วยการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ศีลธรรมของพระพุทธศาสนาจึงดำรงได้จนถึงปัจจุบัน คนทั่วไปก็สามารถรักษาจริยธรรมของศาสนาต่าง ๆ ได้ด้วยการปฏิบัติ เป็นต้น การปฏิบัติจึงให้ทั้งคุณค่าแก่ตนเอง แก่สังคม และเป็นการรักษาจริยธรรมไว้ให้เป็นคุณค่าเป็นประโยชน์แก่นุชนรุ่นหลังสืบไป

2.2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม

ธีระพร อูวรรณโณ จากการตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่มีขึ้นในสังคม จนมีผล ทำให้เกิดปัญหาทางจริยธรรม จึงได้มีนักศึกษา นักจิตวิทยา และผู้รู้หลายท่านต่างให้ความสนใจ และพยายามศึกษาถึงวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้เด็กและเยาวชนมีจริยธรรมที่ดีงาม จึงได้เสนอทฤษฎี แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีจิตวิเคราะห์ (Psychanalytic Theory) นักจิตวิทยา กลุ่มจิตวิเคราะห์พยายามค้นคว้าหาทฤษฎีที่จะอธิบายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ รวมถึงด้าน จริยธรรมด้วย นักจิตวิทยา กลุ่มนี้มี ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เป็นผู้นำของกลุ่ม ฟรอยด์เชื่อว่าบุคลิกภาพของมนุษย์จะพัฒนาขึ้นจากพลังงานที่เรียกว่า อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego) ตามลำดับ อิดเป็นสิ่งที่คิดตัวทารกมาตั้งแต่เกิด และจะผลักดันให้เด็กสนองความต้องการตามสัญชาตญาณ ในขณะที่เดียวกันก็กระตุ้นให้แสวงหาความสุขให้แก่ตนเองด้วย แต่อาศัย การทำงานของอิดอย่างเดียว บางครั้งก็ยังไม่สามารถสนองตอบความต้องการได้ อีโก้จึงพัฒนาขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการคิดและวางแผนตอบสนองความต้องการได้ อีโก้จึงพัฒนาขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการคิดและวางแผนตอบสนองความต้องการ โดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ครั้นต่อมาเมื่อเด็กมีอายุประมาณ 3-6 ปี ซูเปอร์อีโก้จึงเริ่มพัฒนาขึ้นมา เพื่อควบคุมระบบจริยธรรม ในตัวบุคคล ทำให้บุคคลได้รับการถ่ายทอดค่านิยมและมาตรฐานทางจริยธรรมของสังคม โดยผ่าน กระบวนการเลียนแบบผู้อบรมเลี้ยงดู ซึ่งโดยมากก็คือ พ่อแม่นั่นเอง³⁶

³⁶ธีระพร อูวรรณโณ, **ความรู้พื้นฐานทางศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหา วิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540), หน้า 39.

จากการศึกษาจริยธรรม ตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์จะพบว่า จริยธรรมควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก และบุคคลจะเป็นผู้มีจริยธรรมได้ต้องขึ้นอยู่กับคุณธรรมของแต่ละบุคคล และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง

2. การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีพัฒนาการทางสติปัญญาและจริยธรรม (Cognitive Development Theory)

ของ เพียเจท์ (Cognitive Development Theory) เป็นผู้ริเริ่มความคิดที่ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจท์ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนาทางสติปัญญาออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเคลื่อนไหวเพื่อสนองตอบความต้องการแห่งคน (The Sensorimotor Period) อยู่ในช่วงอายุ 0-2 ปี เป็นระยะของการพัฒนาการใช้วัยวะส่วนต่าง ๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของร่างกาย เป็นระยะที่เด็กยังไม่สามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 2 การคิดโดยใช้ความรู้สึกลึกและจินตนาการ (Preperational Thought) อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี เป็นระยะที่เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษา แต่การทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ ยัง จำกัดอยู่ในขอบเขตของการใช้ความรู้สึกลึกและจินตนาการ เพราะยังไม่รู้จักคิดตามหลักเหตุผล

ขั้นที่ 3 การคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Concrete Operation) อยู่ในช่วงอายุ 7-11 ปี เป็นระยะที่เด็กสามารถคิดตามหลักเหตุผลได้ แต่ก็ยังจำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่เป็นรูปแบบ เช่น สามารถแยกประเภทของสิ่งของได้ และเข้าใจลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งที่เป็นรูปธรรม

ขั้นที่ 4 การคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมและการคิดตามหลักตรรกวิทยา (Propositional or Formal Operations) อยู่ในช่วงอายุ 11-12 ปี ถึง 14-15 ปี เป็นระยะที่เด็กสามารถคิดโดยใช้เหตุผล และสามารถคิดอย่างเป็นระบบตามหลักตรรกวิทยา จึงเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้

จากการพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ เพียเจท์ได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ ออกเป็น 3 ขั้น ดังนี้

ขั้นก่อนจริยธรรม ตรงกับขั้นที่ 1 ของพัฒนาการทางสติปัญญา เด็กในขั้นนี้ยังไม่สามารถรับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียด มีแต่ความปรารถนาที่จะสนองตอบความต้องการทางกาย โดยไม่คำนึงถึงความควรไม่ควร ต่อเมื่อเด็กรู้จักพูดเป็นภาษา จึงเริ่มรับรู้สภาพแวดล้อมและตระหนักในบทบาทของตนเองต่อผู้อื่นมากขึ้น

ขั้นยึดคำสั่ง ตรงกับขั้นที่ 2 และคาบเกี่ยวบางส่วนในขั้นที่ 3 ของพัฒนาการทางสติปัญญา เด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในขั้นนี้ จะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งตลอดจนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม

การขีดหลักแห่งตน ตรงกับส่วนที่เหลือในขั้นที่ 3 และครอบคลุม ตลอดจนถึงขั้นที่ 4 ของพัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจท์เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้ เกิดจากการพัฒนาการทางสติปัญญา และประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนเด็กด้วยกัน เด็กจะสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ และรู้จักตัวกฎเกณฑ์เฉพาะตัวไว้ยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ³⁷

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ จะพบว่าจริยธรรมของบุคคลย่อมมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอายุและสติปัญญา ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีอายุมากขึ้นย่อมมีโอกาสแห่งการเรียนรู้ทางจริยธรรมมากขึ้นด้วย และการพัฒนาจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้น โดยพัฒนาการขั้นต้นและยุ่งยากน้อยกว่าต้องเป็นสิ่งจำเป็นและต้องเกิดขึ้นก่อนขั้นสูง ๆ ต่อไป

3. การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีพัฒนาการทางสติปัญญา และจริยธรรมของโคลเบอร์ก ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ ตามแนวทฤษฎีของเพียเจท์ โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษในเรื่องของเหตุผลเชิงจริยธรรม ทั้งนี้เพราะ โคลเบอร์กเห็นว่าการใช้เหตุผลเพื่อตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมจะแสดงให้เห็นถึงระดับความเจริญทางด้านจิตใจของบุคคล อันที่จะทำให้สามารถพิจารณาได้ว่าบุคคลนั้น ๆ มีจริยธรรมอยู่ระดับหรือขั้นใดตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก จริยธรรมของมนุษย์จะแบ่งเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับแยกได้เป็น 2 ขั้น ดังนี้

จริยธรรมระดับก่อนเกณฑ์ (Preconventional Level) ประกอบด้วยขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ระดับจริยธรรมของผู้อื่น (Heteronomous Morality) อายุประมาณ 2-7 ปี เป็นขั้นที่คนจะกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยคิดถึงความปลอดภัยทางกายของตนเป็นหลัก เนื่องจากผู้มีจริยธรรมในขั้นนี้มักจะมีอายุน้อย พฤติกรรมเชิงจริยธรรมส่วนใหญ่จึงเกิดจากการเชื่อฟังผู้ใหญ่ ซึ่งมีอำนาจทางกายสูงกว่า เพราะกลัวการลงโทษ

ขั้นที่ 2 ผลประโยชน์ของตนเป็นส่วนใหญ่ (Individualism and Instrumental Purpose and Exchange) อายุประมาณ 7-10 ปี เป็นขั้นที่คนเราจะทำสิ่งต่าง ๆ โดยเริ่มคิดถึงคนอื่นขึ้นมาบ้าง แต่ก็ยังเป็นไปเพราะหวังที่จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ในขณะที่เดียวกันก็เริ่มรู้จัก ตอบแทนผู้อื่นแบบเล็ก ๆ

³⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 40.

จริยธรรมระดับกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ประกอบด้วยขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อีก 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 การยอมรับของกลุ่ม (Mutual Interpersonal Expectations Relationships and Interpersonal Conformity) อายุประมาณ 10-13 ปี เป็นขั้นที่คนเริ่มรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และจะปฏิบัติตามที่กลุ่มเห็นว่าเหมาะสม แรงจูงใจที่จะประพฤติจริยธรรมขั้นนี้ก็คือ การได้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ตนเองเกี่ยวข้องด้วย

ขั้นที่ 4 ระเบียบของสังคม (Social System and Conscience) อายุประมาณ 13-16 ปี ขั้นที่คนเราหันเข้าหากฎเกณฑ์ กฎหมาย และระเบียบแบบแผนในสังคมแทนการทำในสิ่งที่กลุ่มเห็นชอบ โดยการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม จะนำไปในลักษณะที่ยึดมั่นอย่างเคร่งครัดไม่ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม

จริยธรรมเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) ประกอบด้วยขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 สัญญาสังคม (Social Contract) อายุประมาณ 16-25 ปี เป็นขั้นที่คนเราจะยังคงยึดถือกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ก็มีความคิดว่ากฎหมายหรือกฎเกณฑ์ดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ถ้าเป็นความต้องการของคนส่วนใหญ่ และเป็นสิ่งที่ชอบด้วยเหตุผล

ขั้นที่ 6 คุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle) อายุประมาณ 25 ปีขึ้นไป เป็นขั้นที่คนจะมีความสำนึกในหลักการต่าง ๆ ทางจริยธรรมที่เป็นอุดมคติสากล หลักจริยธรรมที่สำคัญที่สุดจะเกี่ยวข้องกับความยุติธรรม ความเสมอภาค และความภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ หลักการเหล่านี้อยู่ในระดับสูงกว่าค่านิยมทางสังคม ตลอดจนกฎหมายต่าง ๆ ทั้งหลายที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร³⁸

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของโคลเบิร์ต จะพบว่าการพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคลนั้นจะพัฒนาขึ้นด้วยตัวของมันเอง จากการนึกคิดของแต่ละบุคคล ตามลำดับขั้นและตามลำดับพัฒนาการทางปัญญา ซึ่งผูกพันกับอายุ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมภายนอก

4. การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่ ทฤษฎีของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา ตามทฤษฎีของแบนดูรา การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งจะเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับโดยตรง และอีกส่วนหนึ่งจะเกิดจากการสังเกตตัวแบบซึ่งมี 3 ประเภท คือ ตัวแบบจริง ได้แก่ ตัวแบบซึ่งแสดงพฤติกรรมจริงให้เห็น ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวแบบในโทรทัศน์ ภาพยนตร์หรือรูปภาพ

³⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 41.

ต่าง ๆ และตัวแบบประเภทสุดท้าย ได้แก่ คำบอกเล่าหรือการบันทึก ซึ่งจะปรากฏในรูปของคำพูด หรือข้อเขียนต่าง ๆ ผลจากประสบการณ์ตรงและสังเกตตัวแบบทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว จะทำให้เกิด การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ และ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรม ทำให้สามารถคาดหวังได้ถึงวิธีที่จะ นำผลที่พึงปรารถนามาสู่ตน และในขณะเดียวกันก็มองเห็นวิธีการที่จะหลีกเลี่ยงผลที่เลวร้ายต่าง ๆ การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้จะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมต่าง ๆ และนำไปสู่ การตั้งมาตรฐานการประพฤติสำหรับตนเอง ตลอดจนการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามมาตรฐาน นั้น³⁹

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทางทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม จะพบว่าการปลูกฝัง จริยธรรมให้แก่บุคคลนั้นจะต้องอาศัยวิธีการเรียนรู้ทางตรงและทางอ้อม ด้วยการสร้างเงื่อนไขให้ บุคคลประสบด้วยตนเอง หรือการให้แบบอย่างหรือการบอกกล่าวอบรมให้บุคคลเกิดความเชื่อ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลรู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและแสดงออกเฉพาะพฤติกรรมที่เหมาะสม

5. การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการกระจ่างค่านิยม (Value Clarification Theory) ผู้ที่เสนอ ทฤษฎีนี้คือ Rate, Harmin and Simeon โดยใช้แนวคิดของทฤษฎีสัมพันธนิยม (Pelativism) ที่มี หลักการว่าความถูกต้องดีงาม มิได้ขึ้นอยู่กับหลักการที่แน่นอน แต่จะแปรผันตามบุคคลและ สถานการณ์ต่าง ๆ ในหลักการของทฤษฎีการกระจ่างค่านิยม จะไม่กำหนดจริยธรรมที่ปลูกฝัง มีการ ยอมรับการตัดสินใจ ความรู้สึก และค่านิยมที่เลือกแล้วของผู้เรียน อย่างไม่มีเงื่อนไข โดยครุมีหน้าที่ใน การปลูกฝังค่านิยม คือ การชี้แนะหรือการจัดการให้มีการชี้แนะโดยการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดฉุก กิดขึ้นมาว่า ความเชื่อ ทัศนคติ พฤติกรรม และความรู้สึกของตนที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ๆ นั้น เป็นไปตาม เกณฑ์ 7 ประการ ของกระบวนการของค่านิยมหรือไม่ กล่าวคือ

1. เกิดจากการเลือกของตนอย่างอิสระหรือเปล่า
2. ได้พิจารณาทางเลือกอื่น ๆ หรือเปล่า
3. ได้พิจารณาผลของทางเลือกต่าง ๆ หรือเปล่า
4. มีความภูมิใจหรือยินดีในสิ่งที่ตนเลือกหรือเปล่า
5. จะยืนยันการตัดสินใจเลือกของตนอย่างเปิดเผยหรือไม่
6. จะทำตามที่ตนตัดสินใจเลือกหรือไม่

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีการกระจ่างค่านิยม จะพบว่าการที่จะปลูกฝัง จริยธรรมให้แก่บุคคลนั้น ไม่ควรจะไปกำหนดตัวจริยธรรมให้ แต่ควรจะใช้คำพูด คำถามเพื่อ

³⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42.

กระตุ้นให้บุคคลนั้นเกิดความคิดใคร่ครวญ และตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ด้วย ตัวของเขาเอง โดยไม่มีการชักจูงใจจากผู้อื่น

6. การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification Theory) นักทฤษฎีกลุ่มนี้ คือ Skinner ทฤษฎีนี้ประยุกต์จากทฤษฎีการวางเงื่อนไขขั้วกรรมวิภาค (Operant Conditioning) ที่อธิบายหลักการเรียนรู้ว่า มนุษย์สามารถพัฒนาตนได้โดยอาศัยหลักการปรับพฤติกรรม ซึ่งการปรับพฤติกรรมในที่นี้ หมายถึง การนำเอาหลักการพฤติกรรมมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบในการเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งกระบวนการปรับพฤติกรรมนี้ สามารถใช้เปลี่ยนพฤติกรรมใด ๆ ในสภาพการณ์ใด ๆ ก็ได้ หลักการปรับพฤติกรรมจะเจาะจงเฉพาะกระบวนการเรียนรู้แบบการกระทำ อันเป็นการเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลกรรมที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก จะมีผลในการกำหนดถึงการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นในอนาคต⁴⁰

พฤติกรรมใดก็ตามที่บุคคลแสดงออกแล้วได้รับผลกรรมที่พึงพอใจ บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก หรือทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเกิดเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลกรรมที่พึงพอใจนั้นได้เปลี่ยนสภาพมาเป็นสิ่งเร้าที่แยกแยะได้ของบุคคลในอนาคต ผลกรรมชนิดนี้ เรียกว่า ตัวเสริมทางบวกและการให้ตัวเสริมทางบวก เรียกว่าการเสริมแรงทางบวก เช่น การที่สมาชิกเข้าเรียนตรงเวลาครูให้คำชมเชย (ตัวเสริมแรงบวก) ทำให้สมาชิกเข้าชั้นเรียนตรงเวลาทุกครั้ง การเสริมแรงทางบวกนั้นจะต้องมีเงื่อนไข 2 ประการ คือ

1. บุคคลนั้นจะต้องได้รับผลกรรมที่เขาพึงพอใจ
2. ความถี่ของพฤติกรรมจะต้องเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

การเสริมแรงทางบวก อาจทำได้โดยใช้ตัวเสริมแรง ดังต่อไปนี้

1. ตัวเสริมแรงทางสังคม ได้แก่ การใช้ภาษาคำพูดและภาษาท่าทางเช่น การใช้คำชมเชย การพูดยกย่อง การแสดงท่าทางยอมรับ หรือการแตะตัวที่ไหล่เบา ๆ เป็นต้น

2. เบี้ย ธรรมดา ได้แก่ การใช้แต้ม ดาวเบียร์ หรือคะแนน โดยที่แต้มดาวเบียร์ หรือคะแนนนั้น จะต้องสามารถนำไปแลกสิ่งทีบุคคลนั้นพึงพอใจ

3. กิจกรรมที่พึงพอใจ ได้แก่ การเล่นเกม การเล่นกีฬา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่บุคคลนั้นพึงพอใจ เช่น ถ้านักเรียนทำการบ้านเสร็จเรียบร้อย ครูก็จะอนุญาตให้ไปเล่นเกม หรือกีฬาที่นักเรียนชอบ เป็นต้น⁴⁰

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42.

2.2.8 แนวความคิดเกี่ยวกับจริยธรรม

ในพระพุทธศาสนา “ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมไว้หลายประการด้วยกัน เพราะจริยธรรมถือว่าเป็นเกณฑ์ตัดสินความถูกต้องของความประพฤติ โดยถือการกระทำเป็นหลัก การกระทำทุกอย่าง จะดีหรือชั่วอยู่ที่ความตั้งใจที่เรียกว่า เจตนา ถ้ามีเจตนาทำความดีด้วยกาย วาจา ใจ ก็สามารถตัดสินได้เช่นกันว่า การกระทำนั้นไม่ถูกต้อง คำว่าเจตนา คือ ความตั้งใจเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะจริยธรรมของพระพุทธศาสนา ในที่นี้ขอยกตัวอย่างไว้ เช่น ที่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นหัวหน้า สำคัญอยู่ที่ใจ ถ้าเจตนาบริสุทธิ์ จะทำอะไรย่อมถูกต้องหมด ถ้าเจตนาไม่บริสุทธิ์จะทำอะไรย่อมผิดหมด”

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) “ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับจริยธรรม ไว้ว่า ในพระพุทธศาสนา โดยมากจะเน้นหลักจริยธรรมในการใช้ชีวิต การครองชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ทุกแง่ ทุกด้าน ทุกระดับ ทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิต ด้านปัญญา”⁴¹

พระเมธีธรรมาภรณ์ มีแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม โดยถือว่า “จริยธรรมเป็นหลักคำสอนของศาสนา หลักปฏิบัติเป็นหลักแห่งการประพฤติหรือแนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม เพื่อความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม เป็นการยกระดับความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้นกว่าสัตว์”⁴²

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ปกครองแนวพุทธ

2.3.1 จริยธรรม

ประกาศรี ติหาไพ กล่าวว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาที่ผู้มีคุณธรรมจริยธรรมควรยึดถือปฏิบัติดังนี้

1. เมตตาและกรุณา ความรักใคร่ ปราบปรามให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญ และความสงสารช่วยให้พ้นทุกข์
2. สัมมาอาชีวะ การหาเลี้ยงชีพในทางสุจริต

⁴¹พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), **คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 113.

⁴²พระเมธีธรรมาภรณ์, **ศาสนากับปรัชญา**, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2533), หน้า 105.

3. กามสังวร ความสำรวมระวัง รู้จักยับยั้ง ควบคุมในทางกามารมณ์ ไม่ให้หลงไหลในรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส
4. สัจจะ ความสัตย์ ความซื่อตรง
5. สติสัมปชัญญะ ระลึกได้ และรู้ตัวอยู่เสมอ ฝึกตนให้เป็นคนรู้จักคิด รู้สึกตัวเสมอว่า สิ่งใดควรและไม่ควรทำ ระวังมิให้เป็นคนมัวเมาประมาท⁴³

การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ควรมีจิตประเสริฐ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น นั่นคือต้องประกอบ ด้วย สัจปุริสธรรม 7 สังคหวัตถุ 4 และพรหมวิหาร 4 ดังนี้

1. สัจปุริสธรรม 7 ประกอบด้วย

1. รู้เท่าทันกฎหรือหลักความจริงของสิ่งทั้งหลาย
2. รู้ความมุ่งหมาย และผลประโยชน์ที่เป็นสาระของชีวิต
3. รู้จักตนตามสถานะและความสามารถ
4. รู้จักประมาณ คือ ความพอดีตามฐานะของตน
5. รู้จักกาลที่พึงกระทำการให้เป็นไปโดยเรียบร้อย
6. รู้จักชุมชน ประพฤติในระเบียบ วินัยและวัฒนธรรม
7. รู้จักบุคคล ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นตามสถานะ

2. สังคหวัตถุ 4 เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวประสานหมู่ชนไว้ในความสามัคคี ประกอบด้วย

1. ทาน คือ ให้ปันด้วยใจเอื้อเฟื้อแผ่เสียดละตามความสามารถ
2. ปิยวาจา คือกล่าววาจาสุภาพ เป็นประโยชน์ สร้างสามัคคี รักใคร่เกื้อกูลกัน
3. อิตถจริยา คือทำประโยชน์แก่สังคม
4. สมานัตตา คือ ทำตนให้เข้ากับผู้อื่นได้อย่างเสมอภาค มีความสุขร่วมกัน

3. พรหมวิหาร 4 เป็นธรรมประจำใจของผู้มีจิตใจประเสริฐ ประกอบด้วย

1. เมตตา หมายถึง ความรักความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข
2. กรุณา หมายถึง ความสงสารอยากช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์
3. มุทิตา หมายถึง ความเบิกบานพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

⁴³ประภาศรี สีหอำไพ, **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2531, หน้า 58 – 63.

4. อุเบกขา หมายถึง ความมีน้ำใจมั่นคงเที่ยงธรรมดุจตราขี้ผึ้ง⁴⁴

ทองหล่อ วรรณธรรม กล่าวว่า ระดับขั้นของจริยธรรมในพระพุทธศาสนา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) ส่วนที่เป็นศีลธรรม ซึ่งแสดงภาวะหรือรูปลักษณะตัวจริง และ (2) ส่วนที่เป็นจริยธรรม ซึ่งเป็นส่วนของข้อปฏิบัติทั้งหมด กล่าวโดยสรุปก็คือ ศีลธรรมคือ ธรรมชาติ และกฎธรรมชา จริยธรรมคือ ความรู้ในการประยุกต์ศีลธรรม จริยธรรมในพุทธศาสนานั้น แยกได้ 3 ขั้น คือ

1. จริยธรรมขั้นต้น ได้แก่ เบญจศีล คู่กับเบญจธรรมหรือกัลยาธรรม
2. จริยธรรมขั้นกลาง ได้แก่ กุศลกรรมบถ ๑๐
3. จริยธรรมขั้นสูง ได้แก่ มรรค 8

1. จริยธรรมขั้นต้น คือ เบญจศีล หรือ ศีล 5 คู่กับเบญจธรรม ได้แก่ การที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติศีล 5 ขึ้น มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อควบคุมกายและวาจา ศีลข้อ 1 – 2 – 3 และ 5 บัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมกาย ส่วนศีลข้อที่ 4 บัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมวาจา ส่วนธรรม 5 หรือกัลยาธรรมที่ทรงนำมาคู่กับศีล 5 ก็เพื่อให้เป็นข้อปฏิบัติพิเศษขึ้นไปมากกว่าศีลข้อนั้น ๆ ให้เกิดความดีความงามมากขึ้น

2. จริยธรรมขั้นกลาง คือ กุศลกรรมบถ 10 คำว่า กุศลกรรมบถ ประกอบด้วยคำ 3 คำ คือ กุศล + กรรม + บถ แปลว่า ดี ผลดี กรรม แปลว่า การกระทำ บถ แปลว่า สุจริต 10 แยกออกเป็น 3 หมวด คือ

- 2.1 กายสุจริต 3 คือ การประพฤติทางที่ดีทางกาย 3 ได้แก่
 - 2.1.1 ปาณาติปาตา เวรมณี เว้นจากการฆ่าสัตว์
 - 2.1.2 อทินนาหามา เวรมณี เว้นจากการลักทรัพย์
 - 2.1.3 กาเมสุ มิจฉาจารา เวรมณี เจตนาเว้นจากการประพฤติดิฉิประเวณี
- 2.2 วจรสุจริต 4 คือ การประพฤติดีทางวาจา 4 ได้แก่
 - 2.2.1 มุสาวาทา เวรมณี เจตนาเว้นจากการพูดเท็จ
 - 2.2.2 ปสุณวาจา เวรมณี เจตนาเว้นจากการส่อเสียด
 - 2.2.3 ผรุสวาจา เวรมณี เจตนาเว้นจากการพูดคำหยาบ
 - 2.2.4 สัมผัสปลลาปา เวรมณี เจตนาเว้นจากการพูดเพื่อแฉ้อ

⁴⁴กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา), 2525, หน้า 235.

2.3 มโนสุจริต 3 คือ การประพฤติกิทางใจ 3 ได้แก่

2.3.1 อนภิชฌา ไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน

2.3.2 อพยาปาหะ ไม่คิดพยาบาทปองร้ายผู้อื่น

2.3.3 สัมมาทิฎฐิ เห็นถูกต้องตามคลองธรรม

3. จริยธรรมขั้นสูง คือ มรรค 8 คือทางแห่งการดับทุกข์ หรือวิธีปฏิบัติเพื่อถึงที่สุดแห่งทุกข์ ทางสายนี้มีองค์ประกอบ 8 อย่าง ประกอบด้วย

3.1 สัมมาทิฎฐิ เห็นชอบ หมายถึง ความเห็นที่ถูกต้อง คือเห็นตามสภาพที่เป็นจริงของธรรมชาติ

3.2 สัมมาสังกัปปะ ดำริชอบ หมายถึง การดำริหรือการกรุ่นคิดที่ถูกต้อง ความดำริที่ถูกต้องที่ชอบขั้นต้น เช่นความตั้งใจในทางที่ดี ส่วนความดำริที่ถูกต้องที่ชอบขั้นสูงตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา มี 3 ประการ คือ

3.2.1 เนกขัมมสังกัปปะ ดำริในการออกจากกาม (รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส เรียกว่า วัตถุกาม)

i. อวิหิงสาสังกัปปะ ดำริในการไม่เบียดเบียน

ii. อพยาปาทสังกัปปะ ดำริในการไม่พยาบาท (ดำริในการไม่ทำร้ายตอบ)

3.3 สัมมาวาจา เจรจาชอบ หมายถึง การพูดคำสัตย์จริง พูดแต่สิ่งที่ไม่ก่อทุกข์ ให้แก่ตนเองและผู้อื่น ซึ่งต้องเว้นจากการวจีทุจริต 4 คือ

3.3.1 มุสาวาท คำพูดที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง (พูดเท็จ)

3.3.2 ปิสุณวาจา คำพูดต่อเสียดหรือเสียดแทงขูขย

3.3.3 ผรุสวาจา คำพูดหยาบ คำพูดไม่สุภาพ

3.3.4 สัมผัปปลาป คำพูดที่เพ้อเจ้อเหลวไหล หรือพูดไร้สาระ

3.4 สัมมากัมมันตะ การงานชอบ หมายถึงเอาการกระทำทางกาย กิริยาทางกาย เช่น การเคารพสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล พุทธศาสนาให้เว้นจากกายทุจริต 3 คือ

3.4.1 ปาณาติบาต ฆ่าสัตว์

3.4.2 อทินนาทาน ถูเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้

3.4.3 กามสุมิฉฉาจาร การประพฤติกิผิดในกาม

3.5 สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ หมายถึงการแสวงหาปัจจัย 4 หรือเครื่องอุปโภค บริโภค มาเลี้ยงตนเองหรือครอบครัว ควรแสวงหาที่ถูกต้องที่ชอบด้วยหลักแห่งศีลธรรม พุทธศาสนา สอนให้ละเว้นจากการเลี้ยงชีพที่ผิดคือการค้าผิดธรรม 5 อาชีพ คือ

- 3.5.1 สัตถวณิชา การค้าขายศรัตรูช
- 3.5.2 มนุสสวณิชา การค้าขายมนุษย์
- 3.5.2 มังสวณิชา เลี้ยงสัตว์ไว้ฆ่าเอาเนื้อขาย (โดยเฉพาะสัตว์มีคุณ)
- 3.5.3 มัชชวณิชา การค้าขายน้ำมาและยาเสพติดให้โทษ
- 3.5.4 วิสวณิชา การค้าขายยาพิษ หรือของที่เป็พิษ

3.6 สัมมาวายามะ เพียรพยายามชอบ หมายถึง ความเพียรพยายามในอันที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นไปในทางที่ถูกที่ชอบ พุทธศาสนาสอนให้เพียรพยายามใน 4 สถาน คือ

- 3.6.1 สังวรปธาน เพียรพยายามละบาปอกุศลไม่ให้เกิดขึ้น
- 3.6.2 ปหานปธาน เพียรพยายามละบาปอกุศลที่เกิดขึ้นแล้ว
- 3.6.3 ภวานาปธาน เพียรพยายามให้กุศลที่ยังไม่เกิด ให้เกิดขึ้น
- 3.6.4 อนรุรักษนาปธาน เพียรพยายามรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่ให้เสื่อม

3.7 สัมมาสติ ระลึกรชอบ หมายถึงอาการของจิตที่ตื่นตัว ไม่หลงลืม ไม่ประมาท พุทธศาสนาสอนให้คนเราตั้งสติไว้ใน 4 สถาน เรียกว่า สติปัฏฐาน 4 ได้แก่

- 3.7.1 กายานุปัสสนา การพิจารณากาย
- 3.7.2 เวทนานุปัสสนา การพิจารณาเวทนา (ความรู้สึก)
- 3.7.3 จิตตานุปัสสนา การพิจารณาจิต (กำหนดรู้พฤติกรรมของจิต)
- 3.7.4 ธัมมานุปัสสนา การพิจารณาธรรม (ที่เป็นกุศล – อกุศล)

3.8 สัมมาสมาธิ ตั้งใจชอบ หมายถึง ความตั้งมั่นแห่งจิต สมาธิแบ่งได้ 3 ระดับ คือ

3.8.1 ขณิกสมาธิ สมาธิชั่วขณะ เป็นสมาธิขั้นธรรมดาที่เราสามารถปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งถือเป็นสมาธิเบื้องต้น

3.8.2 อุปจารสมาธิ สมาธิระดับกลาง คือสมาธิขั้นสูงเข้าใจระดับปฐมฌาน คือความสงบใจจนจะเนิ่นเนิ่น

3.8.3 อัปปนาสมาธิ สมาธิระดับสูง นับตั้งแต่ขั้นปฐมฌานถึงจตุตถฌาน เป็นสมาธิที่เนิ่นเนิ่น ได้แก่ภาวะของจิตที่เพ่งอารมณ์จนเนิ่นเนิ่น⁴⁵

⁴⁵ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา, **ปรัชญา 201. พุทธศาสตร์**, อ่างแล้ว, หน้า 56-57.

2.3.2 หลักจริยธรรมสำหรับผู้ปกครองผู้อื่น

ประยงค์ สุวรรณบุปผา กล่าวว่า หลักการบริหาร หลักการปกครอง สำหรับผู้ปกครองผู้อื่นนั้น ผู้ปกครอง นักบริหาร และนักการเมือง จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผลเป็นหลัก ซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรมประเภทนี้แก่นักปราชญ์ นักคิด นักปรัชญาตะวันตก ก็เน้นย้ำไว้ว่า เป็นหลักที่สำคัญเช่นเดียวกับหลักพุทธศาสนา ซึ่งจะขอนำมาชี้ให้เห็นดังนี้

1. หลักยุติธรรม ความถูกต้อง (Justice)

ผู้บริหาร นักการเมือง และผู้ปกครองผู้อื่น จะต้องใช้ความเที่ยงตรงใช้หลักยุติธรรมจงดเว้น ไม่ประพฤติสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมที่จะก่อให้เกิดความยุติธรรม คือต้องละเว้นความลำเอียง (อคติ) 4 ประการ คือ

1. ลำเอียงเพราะรักคนนี้มากกว่าคนโน้น (ฉันทาคติ)
2. ลำเอียงเพราะไม่ชอบหน้า (โทศาคติ)
3. ลำเอียงเพราะความโง่เขลาเบาปัญญาของตนเอง (โมหาคติ)
4. ลำเอียงเพราะกลัว เช่น กลัวอำนาจ กลัวอิทธิพล กลัวความยิ่งใหญ่ (ภยาคติ)

นักบริหาร นักการเมือง หรือนักปกครอง มีความเที่ยงตรง มีความยุติธรรมโดยงดเว้น จากความลำเอียงทั้ง 4 นั้น ความเที่ยงตรง ความยุติธรรมก็เกิดขึ้นในชุมชนนั้น สังคมนั้น และรัฐนั้น ความสงบสันติก็เกิดขึ้น

หลักปกครองโดย “ยุติธรรมหรือโดยธรรม” จึงเป็นหลักที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรยึดถือ ดังเช่น ในอดีตที่พระเจ้าอโศกมหาราชแห่งอินเดีย พ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งกรุงสุโขทัย และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ก็ทรงมีหลักพุทธศาสนาหลักนี้ประจำพระองค์เช่นกัน

1. หลักเมตตาธรรม (Loving Kindness)

ชุมชน สังคม หรือรัฐใดก็ตามเมื่อมีนักบริหาร นักปกครอง และนักการเมืองที่มีเมตตา กรุณาแล้ว ชุมชนนั้น สังคมนั้น และรัฐนั้น ก็ย่อมมีแต่ความสงบร่มเย็นผู้ได้บังคับบัญชา บริหาร ใกล้เคียงคลุกจิกผู้ใช้แรงงาน แลผู้ปกครองย่อมจะมีความสุข ความเบิกบานใจ แจ่มใสทั่วหน้ากัน หลักเมตตาธรรม 4 ประการ คือ

1. เมตตา หมายถึง มีความรัก มีความปรารถนาดี อยากให้ทุกคนมีความสุขและอยู่เป็นสุข
2. กรุณา หมายถึง มีความสงสารคือช่วยให้พ้นทุกข์เมื่อผู้อื่นมีความเดือดร้อน
3. มุทิตา หมายถึง มีความพลอยยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุข

4. อุเบกขา หมายถึง วางใจเฉย วางใจเป็นกลาง ไม่พลอยทับถมซ้ำเติม เมื่อผู้อื่นมีทุกข์ มีโทษ ประกอบขึ้นเอง เพราะกรรม (คือการกระทำ) และได้ช่วยแก้ไขโดยธรรมแล้วไม่สามารถจะช่วยให้ เพราะสุดวิสัยจะแก้ไข ก็ต้องวางเฉยวางใจเป็นกลาง

3. หักลงโทษ (Punishment) ผู้กระทำผิดที่ควรลงโทษ การปูนบำเหน็จรางวัล (Admiration) ผู้สมควรได้รับผลตอบแทน นอกจากนี้ **ประยงค์ สุวรรณบุปผา** กล่าวอ้างว่า หลักคุณธรรมข้อนี้จำเป็นสำหรับนักบริหารนักปกครอง และนักการเมืองอย่างยิ่งต้องปลูกฝังให้มีจิตวิญญาณ ดังนักปราชญ์ตะวันตกกล่าวว่า นักบริหารนักปกครอง และนักการเมืองจะต้องยึดหลัก 2 ประการคือ

1. มีคุณธรรม มีความยุติธรรม (Virtue and Justice) ปูนบำเหน็จผู้กระทำดี

2. มีอำนาจ (Might or Power) อันเป็นธรรม (ลงโทษ ตำหนิ ผู้กระทำผิด ทำชั่ว ทำบาป ทำไม่ดี) ที่สมควรได้รับโทษ

ดังนั้น หลักทั้งสองนี้ตั้งอยู่ในจิตวิญญาณของนักบริหาร นักปกครอง และนักการเมือง สำหรับหลักพุทธศาสตร์ก็มีหลักเช่นนี้ คือ

1. มีการตำหนิ มีการลงโทษ ผู้กระทำผิด (นิกคณเห นิคคหารห) สมควรแก่ความผิดเพื่อไม่ให้เอาเยี่ยงอย่าง

2. มีการยกย่องสรรเสริญ และปูนบำเหน็จรางวัลให้ผู้กระทำมีความชอบ (ปกคณเห ปคคหารห)⁴⁶

ธวัชดี ทองมีเพชร กล่าวว่า ธรรมโอสธสำหรับนักบริหารซีอีโอ ว่า หลักธรรมสำหรับนักบริหารซีอีโอ ไว้ว่า

1. ยามำรุงกำลัง (น้ำเกลือ) ได้แก่ คีล ซึ่งจะต้องรักษากาย วาจา ให้บริสุทธิ์อยู่เสมอ

2. ยาลดไข้ หรือยาระงับไข้ ได้แก่ สมภาธิ คือต้องทำจิตใจให้สงบ

3. ยารักษาหรือยาดัดไข้ ได้แก่ ปัญญา คือการรู้แจ้ง เห็นว่าอะไรคือทุกข์ อะไรคือปัญหา อะไรคือสาเหตุของความทุกข์

จากการแบ่งหมวดหรือกลุ่มของคีล สมภาธิ ปัญญา เรียกว่า ไตรสิกขา ถ้าเรียกรวมกันแล้วก็คือ มรรคมีองค์ 8 คือ

⁴⁶ประยงค์ สุวรรณบุปผา, **รัฐปรัชญา และแนวคิดตะวันออก ตะวันตก**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2538), หน้า 332.

1. ความเห็นชอบ (สัมมาทิฐิ) ได้แก่การพิจารณาให้เห็นอริยสัจ 4 ประกอบด้วย
 - 1.1 ทุกข์ หมายถึง ความไม่สบายกายไม่สบายใจ
 - 1.2 สมุทัย หมายถึง ความรู้ในเรื่องเป็นเหตุให้เกิดทุกข์
 - 1.3 นิโรธ หมายถึง ความรู้ในเรื่องความดับแห่งทุกข์
 - 1.4 มรรค หมายถึง ความรู้ในทางดำเนินให้ถึงความดับแห่งทุกข์
2. ความดำริชอบ (สัมมาสังกัปปะ) ได้แก่ การพิจารณาความดำริออกจาก ความดำรินในการไม่มุ่งร้าย ความดำรินในการไม่เบียดเบียน
3. การพูดชอบ (สัมมาวาจา) ได้แก่การพิจารณาเจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการไม่พูดจริง เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดส่อเสียด เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดคำหยาบ
4. การทำงานชอบ (สัมมากัมมันตะ) ได้แก่การพิจารณาเจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฆ่า เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้แล้วเจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการประพฤติดีกในกามทั้งหลาย
5. การเลี้ยงชีพชอบ (สัมมาอาชีวะ) ได้แก่ การประกอบสัมมาอาชีพ คือเว้นมิจฉาชีพ
6. ความ پاکเพียรชอบ (สัมมาวายามะ) ได้แก่ การพิจารณา ปธาน 6 (ความเพียร) คือ
 - 6.1 สังวรปธาน หมายถึง การเพียรระวังยับยั้งบาปอกุศลที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น
 - 6.2 ปหานปธาน หมายถึง การเพียรระวังบาปอกุศลที่เกิดขึ้น
 - 6.3 ภวานาปธาน หมายถึง การเพียรทำกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นให้มีขึ้น
 - 6.4 อนรักขนาปธาน หมายถึง การเพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่นและให้เจริญยิ่งขึ้นไปจนไพบูลย์
7. ความระลึกชอบ (สัมมาสติ) ได้แก่การพิจารณาในเรื่องสติปัญญา 4 คือการตั้งสติกำหนดพิจารณาสิ่งทั้งหลายให้รู้เห็นตามความเป็นจริง ซึ่งประกอบด้วย
 - 7.1 กายานุปัสสนา สติปัญญา หมายถึง การตั้งสติกำหนดพิจารณากายให้รู้เห็นตามความเป็นจริงว่าเป็นเพียงกายไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา ฯลฯ
 - 7.2 เวทนานุปัสสนา สติปัญญา หมายถึง การตั้งสติกำหนดพิจารณาเวทนาให้รู้เห็นตามความเป็นจริงว่าเป็นเพียงเวทนาไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา ฯลฯ
 - 7.3 จิตตานุปัสสนา สติปัญญา หมายถึง การตั้งสติกำหนดพิจารณาจิตให้รู้เห็นตามความเป็นจริงว่าเป็นเพียงจิต ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา ฯลฯ
 - 7.4 ธรรมานุปัสสนา สติปัญญา หมายถึง การตั้งสติกำหนดพิจารณาธรรมให้รู้เห็นตามความเป็นจริงว่าเป็นแต่เพียงสัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา ฯลฯ
8. ความตั้งมั่นชอบ (สัมมาสมาธิ) ได้แก่การพิจารณา เจริญสมาธิ 4 ประกอบด้วย

8.1 ปฐมฌาน มีองค์ 5 คือ วิตก วิจารณ์ ปีติ สุข เอกัคคตา

8.2 ทุตติยฌาน มีองค์ 3 คือ ปีติ สุข เอกัคคตา

8.3 ตติยฌาน มีองค์ 2 คือ สุข เอกัคคตา

8.4 จตุตถฌาน มีองค์ 2 คือ อุเบกขา เอกัคคตา

ถ้าจะให้ผลดีต้องปฏิบัติตนให้เคร่งครัดคือ

1. ต้องฟัง หรือ สุตมยปัญญา ได้แก่ปัญญาที่เกิดจากการฟังมาจากผู้อื่น เช่น การศึกษาเล่าเรียนจากครู อาจารย์ จากการอ่านหนังสือตำรา

2. ต้องคิดหรือจินตตามยปัญญา ได้แก่ปัญญาที่เกิดจากความคิด การค้นคว้าด้วยตนเองจนเกิดปัญญารู้ชัดขึ้นในเรื่องนั้น ๆ อย่างที่นักวิทยาศาสตร์ได้คิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ปัญญาชนิดนี้ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า โยนิโสมนสิการ หมายถึง การกระทำไว้ในใจโดยแยบคาย หมายความว่ามองสิ่งทั้งหลายทั้งปวงด้วยความคิดพิจารณาสืบค้นถึงต้นเค้าสาเหตุผลจนตลอดสายแยกแยะพิเคราะห์ดูด้วยปัญญาที่คิดเป็นระเบียบโดยอุบายวิธีให้เห็นถึงนั้น ๆ หรือปัญหานั้น ๆ ตามสภาวะ ฯลฯ

3. ต้องบ่ม (ตัด) หรือภาวนามยปัญญา คือการพัฒนาจิตใจของตนเองให้สูงขึ้น โดยปฏิบัติจริงเป็นปัญญาที่ต้องสัมผัสทั้งหลายด้วยตัวของตัวเอง ถ้าเปรียบก็เหมือนการรู้ซึ่งว่ามันร้อนเพราะเราได้จับต้องด้วยตัวเราเอง⁴⁷

2.3.3 หลักบริหาร หลักปกครองชุมชน สังคมรัฐ

นักบริหาร นักปกครอง และนักการเมืองจะต้องมีหลักคุณธรรมเป็นอำนาจประจำใจ มีหลักจริยศาสตร์ / จริยธรรม เข้ากำกับใจของตน เช่น

1. หลักจักรวรรดิธรรม 12 ประกอบด้วย
 1. โอวาทสั่งสอนข้าราชการสำนัก
 2. ผู้กมิตร์ไมตรีกับนานาประเทศ
 3. สงเคราะห์พระราชวงศ์
 4. เกื้อกูลคฤหบดีชน
 5. อนุเคราะห์ประชาราษฎร
 6. อุปการะสมณพราหมณ์ผู้ประพฤดิชอบ

⁴⁷ สวัสดิ์ ทองมีเพชร, **ธรรมโศภนสำหรับนักบริหารซีอีโอ.**, (ปัญญาจักขุ ปีที่ 5 ฉบับที่ 24 ตุลาคม – พฤศจิกายน 2546), : 26 – 28.

7. อนุรักษ์ฝูงสัตว์ไม่ให้มีภัย
8. ปราบปรามการทุจริตส่งเสริมการสุจริต
9. สนับสนุนทุนทรัพย์แก่ผู้ประกอบสัมมาชีพ
10. เข้าใกล้ใต้ถุนเรือนบาปบุญคุณโทษกับสมณพราหมณ์
11. หักห้ามจิตใจจากอธรรมทั้งปวง
12. พยายามเลิกละความละโมภ โลกมากในทางที่ไม่ถูกไม่ควร

2. ทศพิธราชธรรม

คำสอนเรื่องทศพิธราชธรรม มีแสดงไว้ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาว่าเป็นของเก่ามีมาก่อน พุทธกาล โบราณบัณฑิตนิยมแสดงถวายพระราชผู้ปกครองประชาชน ครั้นพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จอุบัติขึ้น ทรงเห็นว่าเป็นคำสอนที่ดีมีประโยชน์ จึงได้ทรงนำมาตรัสสอนโดยตรัสเล่าไว้ในคัมภีร์ชาดก อันเป็นที่รวมของเรื่องเล่าก่อนพุทธกาลเรียกคำสอนหมวดนี้ว่า “ราชธรรมมี 10 ประการ” คือ

1. ทาน การให้ เพื่อสงเคราะห์ อนุเคราะห์ บูชา
2. ศีล การระวังรักษาความประพฤติทางกาย วาจา ตลอดจนใจให้สงบเรียบร้อย
3. ปริจาคะ การเสียสละ เช่น การเสียสละสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม การเสียสละสุขที่พอประมาณเพื่อประโยชน์สุขที่เป็นส่วนใหญ่ การเสียสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ การเสียสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต การที่ยอมเสียสละทั้งชีวิตทั้งทรัพย์ทั้งอวัยวะเพื่อรักษาธรรม
4. อาชชวะ ความซื่อตรง
5. มัททวะ ความอ่อนโยน
6. ตปะ ความเพียรพยายามเพื่อกำจัดความเกียจคร้านและความชั่วในอันปฏิบัติ
7. อักโกธะ ความไม่โกรธตลอดถึงไม่พยายามมุ่งร้ายผู้อื่น
8. อวิหิงสา ความไม่เบียดเบียนผู้อื่น ตลอดถึงสัตว์มีชีวิตให้ได้ทุกข์เดือดร้อน
9. ขันติ ความอดทนต่อความทุกข์ยาก ต่อถ้อยคำ และเหตุการณ์
10. อวิโรธนะ การปฏิบัติไม่ให้ผิดจากที่ถูกที่ควร ไม่ให้ผิดจากธรรมเนียมองคตองธรรม แต่ให้เป็นไปตามธรรม⁴⁸

⁴⁸มหามกุฏราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 255), หน้า 235.

3. ราชสังคหกรรม

1. สัสสมณะ ฉลาดในการบำรุงพืชพันธุ์ธัญญาหาร
2. ปุริสมณะ ฉลาดในการบำรุงข้าราชการส่งเสริมคนดีมีความสามารถ
3. สัมมาปาสะ ความสามารถผูกมัดน้ำใจประชาชน
4. วาจาเปยะ มีวาจาควรค้ำ
5. นิรัคคพะ สงบราบคาบปราศจากโรคภัย จนถึงมีทวารเรื้อนไม่ต้องลงกลอน

4. อปริหานิยธรรม

พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงตรัสสอน “อปริหานิยธรรม” คือธรรมอันจะไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมแต่ก่อให้เกิดความเจริญโดยส่วนเดียว 7 ประการ

1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์
2. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันกระทำกิจทั้งหลายที่พึงร่วมกันทำ
3. เคารพบัญญัติ (อันดีงาม) ไม่ลบถ้างของเก่า บัญญัติของใหม่ขึ้นตามอำเภอใจ
4. ให้ความเคารพนับถือวุฒิบุคคล (วัยวุฒิ คุณวุฒิ ชาติวุฒิ) ด้วยการได้ถามรับฟังความคิดเห็น
5. ให้เกียรติคุ้มครองสตรีไม่ให้ถูกข่มเหง
6. เคารพบูชาสิ่งอันเป็นที่เคารพนับถือของปวงชน
7. บำรุงและปกป้องผู้ประพฤดิธรรม (บรรพชิต) เพื่อจักได้อยู่เป็นหลักในทางศีลธรรมแก่ประชาชน⁴⁹

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สันติยา ไชยศรีธธาร ได้ทำการศึกษาความมีจริยธรรมของนักเรียนชั้นปวช. 1 วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี โดยการศึกษาเปรียบเทียบความมีจริยธรรมทางกายจริยา วจีจริยา และมโนจริยาของนักเรียนกับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ เพศ แผนกวิชาช่างที่ศึกษา และอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้น ปวช. 1 มีจริยธรรมด้านกายจริยา วจีจริยา และมโนจริยา อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า “นักเรียนที่มีเพศต่างกัน และมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียนในทุกด้านไม่

⁴⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 246.

แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่มีแผนกวิชาช่างต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียนด้านกายจิรยา วชิรจิรยา และมโนจิรยา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05⁵⁰

วีระวรรณ อามระดิษ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในคุณธรรมต่าง ๆ โดยการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมจริยธรรมกับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ ฐานะทางเศรษฐกิจ พื้นฐานทางการศึกษา ลักษณะอาชีพ ที่อยู่อาศัย และการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา” ผลการวิจัยพบว่า “นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ มีความเห็นด้วยมากที่สุด และพบว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจการศึกษา อาชีพ ที่อยู่อาศัยรวมถึงการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05”⁵¹

จงเหรียญ หล้ามี ได้ศึกษาคุณธรรมอริยมรรคมีองค์แปดด้านศีล โดยทำการศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเปรียบเทียบคุณธรรมอริยมรรค มีองค์แปดด้านศีลของนักเรียนกับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ เพศ สถานที่ที่อยู่อาศัย และอาชีพของผู้ปกครอง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า “นักเรียนมีคุณธรรม อริยมรรคมีองค์แปดด้านศีลอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีคุณธรรมอริยมรรคมีองค์แปดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีนักเรียนหญิงมีคุณธรรม องค์ประกอบสัมมาทิรมันตะและสัมมาอาชีวะมากกว่านักเรียนชาย ยกเว้นคุณธรรมองค์ประกอบสัมมาวาจาที่ไม่แตกต่างกัน และพบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีคุณธรรมอริยมรรค มีองค์แปดด้านศีลไม่แตกต่างกัน”⁵²

วิเชียร พงษ์ประเสริฐ ได้ทำการวิจัยถึงเรื่อง “ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยศึกษาเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียนกับองค์ประกอบต่าง ๆ อันได้แก่ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม

⁵⁰ สันติยา ไชยศรีชลธาร, “การศึกษาจริยธรรมของนักเรียนชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี”, **งานวิจัย**, (สุพรรณบุรี : วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี), 2528, 121 หน้า.

⁵¹ วีระวรรณ อามระดิษ, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา), 2528, 118 หน้า.

⁵² จงเหรียญ หล้ามี, “คุณธรรมอริยมรรคมีองค์แปดด้านศีลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร), 2536, 129 หน้า.

ของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า “นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมทุก ๆ คุณลักษณะทางจริยธรรมแตกต่างกัน และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมไม่แตกต่างกัน”⁵³

บัญชา แก้วส่อง ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองและชนบทที่มีการอบรมเลี้ยงดูและแบบการคิดแตกต่างกัน” ผลการวิจัยพบว่า “พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และระดับอายุต่างกัน จะมีพัฒนาการแตกต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างในพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความต่างกันในด้านแบบการคิด อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา สภาพถิ่นที่อยู่ และเพศ”⁵⁴

ณัฐพร สภาภรณ์ ศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและนักเรียนพลเรือน พบว่า “องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมมี 6 องค์ประกอบ คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริงความเป็นผู้นำ และความอดทน องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทหารมีอยู่ 7 องค์ประกอบ คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเป็นผู้นำ ความอดทนและการยอมรับความคิดเห็น องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนพลเรือนมี 6 องค์ประกอบ คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเป็นผู้นำ และความอดทน”⁵⁵

⁵³วิเชียร พงษ์ประเสริฐ, “ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2526, 121 หน้า.

⁵⁴บัญชา แก้วส่อง, “การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองและชนบท ที่มีการอบรมเลี้ยงดูและแบบการคิดแตกต่างกัน”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2538. 109 หน้า.

⁵⁵ณัฐพร สภาภรณ์, “การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและนักเรียนพลเรือน”, **ปริญาญานิพนธ์การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตนิพนธ์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), 2540 , 132 หน้า.

เกษิณีผลประพฤติ ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมระหว่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ระหว่างนักศึกษาหญิงกับนักศึกษาชาย ระหว่างนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และระหว่างนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน โดยใช้เทคนิคการฉายออก เพื่อสำรวจพฤติกรรมทางจริยธรรม 4 คุณลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเมตตา กรุณา และความยุติธรรมจากกลุ่มตัวอย่าง 694 คน ผลปรากฏว่า “นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับที่ 5 โดยนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมทางจริยธรรมทางด้านความยุติธรรมสูงกว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ซึ่งนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความเมตตา กรุณา สูงกว่านักศึกษาชาย และพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความยุติธรรมและความเมตตา กรุณา สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและนักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 4 คุณลักษณะไม่แตกต่างกัน”⁵⁶

สำราญ นิลทอง ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดศรีสะเกษ” โดยศึกษาเปรียบเทียบความมีจริยธรรม 7 คุณลักษณะ คือ การรักษาระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรักเมตตา ความสามัคคี ความอดทน ความยุติธรรม และความมีเหตุผล กับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ของผู้ปกครอง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า “นักเรียนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันทั้ง 7 คุณลักษณะอยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีเพศต่างกันจะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันทั้ง 7 คุณลักษณะแตกต่างกันแต่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมต่างกัน จะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันทั้ง 7 คุณลักษณะไม่แตกต่างกัน”⁵⁷

⁵⁶เกษิณี ผลประพฤติ การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาคูในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง, **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524), 154 หน้า.

⁵⁷สำราญ นิลทอง “ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดศรีสะเกษ”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526), 171 หน้า.

2.5 สรุปกรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรพื้นฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล

- อายุ
- วุฒิการศึกษา
- ประสบการณ์ในการทำงาน
- ระดับชั้นยศ

ตัวแปรที่ศึกษา

การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรีในด้าน

1. มีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
2. มีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม
3. มีความรับผิดชอบ
4. มีวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของหน่วยงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัด สถานีตำรวจ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรที่ศึกษา
- 3.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การทดสอบแบบสอบถาม
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยครั้งนี้ในเชิงปริมาณ (Quantitative research) ศึกษาจากประชากร ข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 113 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้การคำนวณจากตาราง Kerjcie และ Morgan ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง 86 คน¹

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่เก็บมาจากการใช้แบบสอบถามกับศึกษาจาก ประชากรข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

¹สังศรี ชมพวงค์, “การวิจัย”, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547, หน้า 50.

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากตำรา หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นตอนที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับชั้นยศ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยสอบถามเกี่ยวกับ

การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช 4 ด้าน ได้แก่ (1) หลักความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (2) ด้านความยุติธรรมความเป็นธรรม (3) ด้านความรับผิดชอบ (4) ด้านวินัยปฏิบัติตามกฎและระเบียบของหน่วยงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ

1. หมายถึง การพัฒนาจริยธรรมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
2. หมายถึง การพัฒนาจริยธรรมอยู่ในระดับ น้อย
3. หมายถึง การพัฒนาจริยธรรมอยู่ในระดับ ปานกลาง
4. หมายถึง การพัฒนาจริยธรรมอยู่ในระดับ มาก
5. หมายถึง การพัฒนาจริยธรรมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะ

เป็นลักษณะรูปแบบสอบถาม ปลายเปิด (Open – ended Questionnaire) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้อย่างอิสระ โดยใช้คำตอบและแนวคิดของข้าราชการตำรวจทุกระดับ เป็นข้อแก้ไขในทางที่มุ่งสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1 ข้อ

3.4 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่ผู้วิจัยทำ และทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำข้อสรุปจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา เหมาะกับงานวิจัยที่ต้องศึกษา

3. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ศึกษาศาสตร์นิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ปรึกษา แนะนำแล้ว จึงนำแบบสอบถามนั้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามลำดับดังนี้

1. นำหนังสือเสนอต่อผู้บังคับบัญชา สถานีตำรวจภูธรอำเภอพรหมคีรี เพื่อแจ้งความประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิจัย

2. นำแบบสอบถามไปให้ข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จำนวน 13 ชุด ด้วยตนเองเพื่อให้ตอบแบบสอบถาม พร้อมนัดวันที่จะเก็บแบบสอบถาม

3. ติดตามและรับคืน แบบสอบถามด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 113 คน ได้แบบสอบถามคืน 100%

3.6 การวัดค่าตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำค่าตัวแปรระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ออกเป็น 3 ระดับ ตามวิธีของ Best กล่าวคือ มาก ปานกลาง และน้อย

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช หาค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานและระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามถึง ความคิดเห็นปัญหา และอุปสรรคของข้าราชการตำรวจ อำเภอพรหมคีรี โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาจัดเป็นกลุ่มตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้นำหลักสถิติมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละจากสูตร²

$$\text{ร้อยละ} = \frac{N \times 100}{Na}$$

N = แทนจำนวนสมาชิกที่สุ่มตัวอย่าง

Na = แทนจำนวนสมาชิกทั้งหมด

2. วิเคราะห์ข้อมูลการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลักโดยหาค่าจากสูตร

2.1 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) จากสูตร³

$$(\bar{X}) = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทนข้อมูลทั้งหมด
 N แทนจำนวนสมาชิกที่สุ่มตัวอย่าง

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) จากสูตร⁴

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 n (n - 1) แทน จำนวนตัวแปรอิสระ (degree of freedom)

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 55.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 55.

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 37.

แบบสอบถามตอนที่ : การวิเคราะห์การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.000 - 2.3333 หมายถึง ข้าราชการตำรวจใช้หลักการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.3334 - 3.6667 หมายถึง ข้าราชการตำรวจใช้หลักการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.6667 - 5.0000 หมายถึง ข้าราชการตำรวจใช้หลักการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับ มาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกัน จึงขออธิบายความหมายของสัญลักษณ์ ดังนี้

\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของ ข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ

สภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
- 21 – 40 ปี	50	58.14
- 41 – 60 ปี	36	41.86
รวม	86	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช อายุ 21-40 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 58.14 อายุ 41-60 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 41.86

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา

สภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	64	74.42
- ปริญญาตรีสูงกว่าปริญญาตรี	22	25.58
รวม	86	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา 64 คน คิดเป็นร้อยละ 74.42 ระดับปริญญาตรีสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 25.58

**ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี
จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน**

สภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	3	3.49
- ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	83	96.51
รวม	86	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.49 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 96.51

**ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี
จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับชั้นยศ**

สภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ระดับชั้นยศ		
- ชั้นประทวน	75 คน	87.21
- ชั้นสัญญาบัตร	11 คน	12.79
รวม	86 คน	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ระดับชั้นประทวน จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 87.21 ชั้นสัญญาบัตร จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 12.79

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุ

ด้านหลักความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	อายุ 21-40 ปี			อายุ 41-60 ปี		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปัน ด้านปัจจัยสี่แก่ผู้อื่นเพียงใด	3.58	0.85	ปานกลาง	3.89	0.97	มาก
2. ท่านให้ความช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ในด้านสาธารณะประโยชน์เพียงใด	3.66	0.82	ปานกลาง	3.61	0.76	ปานกลาง
3. ท่านมีความยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเพียงใด	3.72	0.83	มาก	3.94	0.97	มาก
4. ท่านมีความรัก มีความเมตตาต่อผู้อื่นเพียงใด	3.72	0.78	มาก	3.89	0.87	มาก
5. ท่านประพฤติอยู่ในทำนองคลองธรรม เช่น ไม่กีดกันขัดขวางในกิจการงานที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเพียงใด	3.44	0.83	ปานกลาง	3.69	0.94	มาก
รวม	3.62	0.83	ปานกลาง	3.81	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มอายุ 21-40 ปีและกลุ่มอายุ 41-60 ปี มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยรวมพบว่า กลุ่มอายุ 21- 40 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มอายุ 41-60 ปี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ากลุ่มอายุ 21-40 ปี ประเด็นด้านความยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเพียงใด และประเด็นด้านความรัก มีความเมตตาต่อผู้อื่นเพียงใด อยู่ในระดับมาก

ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มอายุ 41-60 ปีในประเด็นความช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านสาธารณะประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นอื่นๆ อยู่ใน ระดับมาก

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านความยุติธรรม ความเป็นธรรมของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุ

ด้านความยุติธรรม ความเป็นธรรม	อายุ 21-40 ปี			อายุ 41-60 ปี		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้มาติดต่อราชการด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดีเพียงใด	3.74	0.77	มาก	3.86	0.82	มาก
2. ท่านยินดีชี้แจง ให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้มาติดต่อราชการด้วยความเสมอภาคเพียงใด	3.80	0.87	มาก	3.92	0.86	มาก
3. ท่านมีท่าทีเป็นมิตรกับผู้มาติดต่อราชการเพียงใด	4.12	0.77	มาก	3.86	0.79	มาก
4. ท่านมีความยุติธรรมและทำให้ประชาชนเกิดความอบอุ่นใจเพียงใด	3.90	0.70	มาก	3.78	0.89	มาก
5. ท่านสามารถช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดข้อพิพาทได้มากน้อยเพียงใด	3.82	0.91	มาก	3.86	0.82	มาก
รวม	3.88	0.82	มาก	3.86	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มอายุ 21-40 ปี และกลุ่มอายุ 41-60 ปี มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านความยุติธรรม ความเป็นธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายประเด็นทุก ๆ ประเด็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุ

ด้านความยุติธรรม ความเป็นธรรม	อายุ 21-40 ปี			อายุ 41-60 ปี		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน แสวงหา ทรัพย์สินโดยสุจริตเพียงใด	4.04	0.72	มาก	3.86	0.82	มาก
2. ท่านรู้จักรักษาทรัพย์สินที่หามาได้โดยไม่ใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือย หรือในทางเสื่อมเสียเพียงใด	3.75	0.91	มาก	3.58	0.95	ปานกลาง
3. ท่านรู้จักเลือกคบภักตยาณมิตรที่ดีเพียงใด	3.64	0.93	ปานกลาง	3.78	0.89	มาก
4. ท่านเลี้ยงชีวิตด้วยความพอควร รู้จักกำหนดรายรับ-รายจ่าย เป็นอยู่สมกับฐานะเพียงใด	3.66	0.95	ปานกลาง	3.75	0.83	มาก
5. ท่านนำทรัพย์สินที่ได้มาไปใช้บำเพ็ญกุศลตามโอกาสที่สมควรเพียงใด	3.90	0.90	มาก	3.61	0.76	ปานกลาง
รวม	3.80	0.90	มาก	3.72	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มอายุ 21-40 ปี และกลุ่มอายุ 41-60 ปี มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า กลุ่มอายุ 21-40 ปี ด้านการรู้จักเลือกคบภักตยาณมิตร และด้านการเลี้ยงชีวิตด้วยความพอควร รู้จักกำหนดรายรับ-รายจ่าย เป็นอยู่สมกับฐานะ อยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มอายุ 41-60 ปี ประเด็นรู้จักรักษาทรัพย์สินที่หามาได้โดยไม่ใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือย หรือในทางเสื่อมเสียและประเด็นด้านนำทรัพย์สินที่ได้มาไปใช้บำเพ็ญกุศลตามโอกาสที่สมควร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุ

ด้านวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของหน่วยงาน	อายุ 21-40 ปี			อายุ 41-60 ปี		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1. ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ไว้วางใจ	3.92	0.84	มาก	3.78	0.79	มาก
2. ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เมื่อประสบปัญหาในการ ปฏิบัติหน้าที่เพียงใด	3.58	0.87	ปาน กลาง	3.72	0.96	มาก
3. ท่านมีความพอใจในหน้าที่การงาน ทำงานด้วยความจริงใจเพียงใด	3.56	0.88	ปาน กลาง	3.67	0.91	ปาน กลาง
4. รู้จักข่มใจ ไม่บันดาลโทสะหากเกิดความไม่พอใจในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เพียงใด	3.62	0.91	ปาน กลาง	3.56	0.90	ปาน กลาง
5. ท่านมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างเสมอ ดันเสมอปลายเพียงใด	3.62	0.77	ปาน กลาง	3.97	0.76	มาก
รวม	3.66	0.87	ปาน กลาง	3.74	0.88	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มอายุ 21-40 ปี มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มอายุ 41-60 ปี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า กลุ่มอายุ 21-40 ปี ประเด็น ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ไว้วางใจ อยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มอายุ 41-60 ปี ในประเด็นมีความพอใจในหน้าที่การงาน ทำงานด้วยความจริงใจ และประเด็นรู้จักข่มใจ ไม่บันดาลโทสะหากเกิดความไม่พอใจในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุ

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรม ในชีวิตประจำวัน	อายุ 21-40 ปี			อายุ 41-60 ปี		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1. ด้านมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เพื่อแม่	3.62	0.83	ปาน กลาง	3.81	0.91	มาก
2. ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม	3.88	0.82	มาก	3.86	0.84	มาก
3. ด้านมีความรับผิดชอบ	3.80	0.90	มาก	3.72	0.86	มาก
4. ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎและระเบียบของ หน่วยงาน	3.66	0.87	ปาน กลาง	3.74	0.88	มาก
รวม	3.74	0.86	มาก	3.78	0.87	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มอายุ 21-40 ปี และกลุ่มอายุ 41-60 ปี มีการนำหลัก จริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มอายุ 21- 40 ปี ด้านมีความยุติธรรมมีความเป็นธรรม และด้านมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ใน ระดับปานกลาง สำหรับกลุ่มอายุ 41-60 ปี อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านหลักความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีหรือสูงกว่า		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปัน ด้านปัจจัยสี่แก่ผู้อื่นเพียงใด	4.13	0.76	มาก	4.18	0.71	มาก
2. ท่านให้ความช่วยเหลือกิจการต่างๆ ในด้าน สาธารณะประโยชน์เพียงใด	4.03	0.83	มาก	4.05	0.71	มาก
3. ท่านมีความยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเพียงใด	4.03	0.77	มาก	3.86	0.81	มาก
4. ท่านมีความรัก มีความเมตตาต่อผู้อื่นเพียงใด	4.08	0.67	มาก	4.18	0.83	มาก
5. ท่านประพฤติอยู่ในทำนองคลองธรรม เช่น ไม่กีดกันขัดขวางในกิจการงานที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเพียงใด	4.13	0.80	มาก	4.18	0.65	มาก
รวม	4.08	0.77	มาก	4.09	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและกลุ่มมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยรวมและรายประเด็น อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีหรือสูงกว่า		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้มาติดต่อราชการด้วยอัธยาศัยไมตรีดีเพียงใด	4.16	0.73	มาก	3.83	0.67	มาก
2. ท่านยินดีชี้แจง ให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้มาติดต่อราชการด้วยความเสมอภาคเพียงใด	4.13	0.72	มาก	3.64	0.83	ปานกลาง
3. ท่านมีท่าทีเป็นมิตรกับผู้มาติดต่อราชการเพียงใด	4.14	0.77	มาก	3.91	0.79	มาก
4. ท่านมีความยุติธรรมและทำให้ประชาชนเกิดความอบอุ่นใจเพียงใด	3.92	0.91	มาก	3.90	0.85	มาก
5. ท่านสามารถช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดข้อพิพาทได้มากน้อยเพียงใด	4.25	0.77	มาก	4.00	0.52	มาก
รวม	4.13	0.78	มาก	3.89	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า กลุ่มผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ในประเด็นท่านยินดีชี้แจงให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ปัญหาให้กับผู้มาติดต่อราชการด้วยความเสมอภาค อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นอื่น ๆ ทั้ง 2 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจ อำเภอตามวุฒิการศึกษา

ด้านมีความรับผิดชอบ	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีหรือสูงกว่า		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน แสวงหา ทรัพย์สินโดยสุจริตเพียงใด	3.86	0.79	มาก	3.95	0.64	มาก
2. ท่านรู้จักรักษาทรัพย์สินที่ท่านมาได้โดยไม่ใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือย หรือในทางเสื่อมเสียเพียงใด	4.05	0.71	มาก	4.09	0.51	มาก
3. ท่านรู้จักเลือกคบภักตยานมิตรที่ดีเพียงใด	3.98	0.75	มาก	3.95	0.75	มาก
4. ท่านเลี้ยงชีวิตด้วยความพอควร รู้จักกำหนดรายรับ-รายจ่าย เป็นอยู่เสมอกับฐานะเพียงใด	4.03	0.81	มาก	4.09	0.81	มาก
5. ท่านนำทรัพย์สินที่ได้มาไปใช้บำเพ็ญกุศลตามโอกาสที่สมควรเพียงใด	4.25	0.71	มาก	3.73	0.89	มาก
รวม	4.04	0.78	มาก	3.86	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบต่อโดยรวม และรายประเด็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า กลุ่มวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประเด็นนำทรัพย์สินที่ได้มาไปใช้บำเพ็ญกุศลตาม โอกาสที่สมควรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนกลุ่มวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าประเด็นนำทรัพย์สินที่ได้มาไปใช้บำเพ็ญกุศลตามโอกาสที่สมควร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานของข้าราชการตำรวจ อำเภอตามวุฒิการศึกษา

ด้านวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของหน่วยงาน	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีหรือสูงกว่า		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ไว้วาง	3.98	0.78	มาก	4.00	0.67	มาก
2. ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เมื่อประสบปัญหาในการ ปฏิบัติหน้าที่เพียงใด	3.86	0.75	มาก	4.00	0.52	มาก
3. ท่านมีความพอใจในหน้าที่การงาน ทำงานด้วยความจริงใจเพียงใด	3.92	0.76	มาก	4.05	0.47	มาก
4. รู้จักข่มใจ ไม่บันดาลโทสะหากเกิดความไม่พอใจในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เพียงใด	3.88	0.65	มาก	3.91	0.67	มาก
5. ท่านมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลายเพียงใด	3.88	0.70	มาก	4.09	0.60	มาก
รวม	3.90	0.73	มาก	4.00	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและกลุ่ม ปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน โดยรวมและรายประเด็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า กลุ่มวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีประเด็นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เมื่อประสบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และกลุ่มวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ประเด็นมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างเสมอต้นเสมอปลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรม ในชีวิตประจำวัน	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีหรือสูงกว่า		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1. ด้านมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่	4.08	0.77	มาก	4.09	0.72	มาก
2. ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม	4.13	0.78	มาก	3.89	0.75	มาก
3. ด้านมีความรับผิดชอบ	4.04	0.78	มาก	3.86	0.74	มาก
4. ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎและระเบียบของ หน่วยงาน	3.90	0.73	มาก	4.00	0.60	มาก
รวม	4.04	0.77	มาก	3.90	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ข้าราชการตำรวจกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ด้านการมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ด้านมีความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ด้านหลักความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปัน ด้านปัจจัยสี่แก่ผู้อื่นเพียงใด	4.33	0.47	มาก	3.64	0.84	มาก
2. ท่านให้ความช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ในด้านสาธารณะประโยชน์เพียงใด	4.67	0.47	มาก	3.95	0.82	มาก
3. ท่านมีความยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเพียงใด	4.00	0.00	มาก	3.99	0.81	มาก
4. ท่านมีความรัก มีความเมตตาต่อผู้อื่นเพียงใด	4.00	0.00	มาก	3.81	0.94	มาก
5. ท่านประพฤติอยู่ในทำนองคลองธรรม เช่น ไม่กีดกันขัดขวางในกิจการงานที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเพียงใด	5.00	0.00	มาก	3.92	0.87	มาก
รวม	4.40	0.49	มาก	3.86	0.87	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประเด็นประพฤติอยู่ในทำนองคลองธรรมเช่น ไม่กีดกันขัดขวางในกิจการงานที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ประเด็นมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละแบ่งปัน ด้านปัจจัยสี่แก่ผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม	ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้มาติดต่อราชการด้วยอัธยาศัยไมตรีดีเพียงใด	4.67	0.47	มาก	4.05	0.82	มาก
2. ท่านยินดีชี้แจง ให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้มาติดต่อราชการด้วยความเสมอภาคเพียงใด	4.00	0.00	มาก	4.01	0.84	มาก
3. ท่านมีท่าทีเป็นมิตรกับผู้มาติดต่อราชการเพียงใด	5.00	0.00	มาก	3.76	0.98	มาก
4. ท่านมีความยุติธรรมและทำให้ประชาชนเกิดความอบอุ่นใจเพียงใด	4.33	0.47	มาก	4.01	0.78	มาก
5. ท่านสามารถช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดข้อพิพาทได้มากน้อยเพียงใด	4.67	0.47	มาก	3.87	0.86	มาก
รวม	4.53	0.50	มาก	3.94	0.87	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมโดยรวม และรายประเด็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประเด็นมีท่าทีเป็นมิตรกับผู้มาติดต่อราชการมี ค่าเฉลี่ยสูงสุด และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ประเด็นมีท่าทีเป็นมิตรกับผู้มาติดต่อราชการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบต่อข้าราชการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน

ด้านมีความรับผิดชอบต่อ	ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1. ท่านมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน แสวงหา ทรัพย์สินโดยสุจริตเพียงใด	4.67	0.47	มาก	3.92	0.84	มาก
2. ท่านรู้จักรักษาทรัพย์สินที่ท่านมาได้โดยไม่ใช้สอย อย่างฟุ่มเฟือย หรือในทางเสื่อมเสียเพียงใด	4.33	0.00	มาก	3.86	0.82	มาก
3. ท่านรู้จักเลือกคบกับภยานมิตรที่ดีเพียงใด	5.00	0.00	มาก	3.93	0.76	มาก
4. ท่านเลี้ยงชีวิตด้วยความพอควร รู้จักกำหนด รายรับ-รายจ่าย เป็นอยู่สมกับฐานะเพียงใด	4.00	0.00	มาก	3.95	0.85	มาก
5. ท่านนำทรัพย์สินที่ได้มาไปใช้บำเพ็ญกุศลตาม โอกาสที่สมควรเพียงใด	4.67	0.47	มาก	3.99	0.81	มาก
รวม	4.47	0.50	มาก	3.93	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบต่อ โดยรวมและรายประเด็น อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า กลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประเด็นท่านรู้จักเลือกคบกับภยานมิตรที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปประเด็นที่ท่านรู้จักรักษาทรัพย์สินที่ท่านมาได้โดยไม่ใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือย หรือในทางเสื่อมเสียเพียงใด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ด้านวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของหน่วยงาน	ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1. ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ ไว้วาง	4.67	0.47	มาก	4.08	0.79	มาก
2. ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เมื่อประสบปัญหา ในการ ปฏิบัติหน้าที่เพียงใด	4.67	0.47	มาก	3.90	0.83	มาก
3. ท่านมีความพอใจในหน้าที่การงาน ทำงานด้วย ความจริงใจเพียงใด	4.33	0.47	มาก	4.11	0.74	มาก
4. รู้จักข่มใจ ไม่บันดาลโทสะหากเกิดความไม่ พอใจในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เพียงใด	4.33	0.47	มาก	3.73	0.89	มาก
5. ท่านมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่าง เสมอต้นเสมอปลายเพียงใด	4.33	0.47	มาก	3.64	0.75	มาก
รวม	4.47	0.50	มาก	3.89	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน โดยรวมและรายประเด็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประเด็นปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ไว้วางและประเด็นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เมื่อประสบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ประเด็นความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างเสมอต้นเสมอปลายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรม ในชีวิตประจำวัน	ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1. ด้านมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่	4.40	0.49	มาก	3.86	0.87	มาก
2. ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม	4.53	0.50	มาก	3.94	0.87	มาก
3. ด้านมีความรับผิดชอบ	4.47	0.50	มาก	3.93	0.82	มาก
4. ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎและระเบียบของ หน่วยงาน	4.47	0.50	มาก	3.89	0.83	มาก
รวม	4.47	0.50	มาก	3.90	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ข้าราชการตำรวจกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มอายุ 21- 40 ปี ด้านมีความยุติธรรมมีความเป็นธรรม และด้านมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ใน ระดับปานกลาง สำหรับกลุ่มอายุ 41-60 ปี อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการเอื้อเพื่อเพื่อนร่วมงานของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ

ด้านหลักความเมตตา กรุณา เอื้อเพื่อเพื่อน	ชั้นประทวน			ชั้นสัญญาบัตร		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความเอื้อเพื่อเพื่อน เสี่ยงสละแบ่งปัน ด้านปัจจัยสี่แก่ผู้อื่นเพียงใด	4.07	0.90	มาก	4.15	0.66	มาก
2. ท่านให้ความช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ในด้านสาธารณประโยชน์เพียงใด	4.07	0.87	มาก	4.38	0.62	มาก
3. ท่านมีความยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเพียงใด	3.95	0.79	มาก	4.00	0.68	มาก
4. ท่านมีความรัก มีความเมตตาต่อผู้อื่นเพียงใด	4.12	0.79	มาก	4.00	0.55	มาก
5. ท่านประพฤติดูในทำนองคลองธรรม เช่น ไม่กีดกันขัดขวางในกิจการงานที่เป็นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเพียงใด	4.04	0.77	มาก	4.08	0.62	มาก
รวม	4.05	0.87	มาก	4.12	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มชั้นประทวนและกลุ่มชั้นสัญญาบัตร มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านเมตตา กรุณา เอื้อเพื่อเพื่อน โดยรวมและรายประเด็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ากลุ่มชั้นประทวน ประเด็นมีความยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และกลุ่มชั้นสัญญาบัตร ประเด็นให้ความช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ในด้านสาธารณประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ

ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม	ชั้นประทวน			ชั้นสัญญาบัตร		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้มาติดต่อราชการด้วยอัธยาศัยไมตรีดีเพียงใด	3.95	0.81	มาก	4.23	0.70	มาก
2. ท่านยินดีชี้แจง ให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้มาติดต่อราชการด้วยความเสมอภาคเพียงใด	3.99	0.82	มาก	4.46	0.63	มาก
3. ท่านมีท่าทีเป็นมิตรกับผู้มาติดต่อราชการเพียงใด	3.97	0.81	มาก	4.08	0.62	มาก
4. ท่านมีความยุติธรรมและทำให้ประชาชนเกิดความอบอุ่นใจเพียงใด	3.99	0.84	มาก	4.23	0.80	มาก
5. ท่านสามารถช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดข้อพิพาทได้มากน้อยเพียงใด	4.08	0.82	มาก	4.23	0.70	มาก
รวม	3.99	0.82	มาก	4.25	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มชั้นประทวนและกลุ่มชั้นสัญญาบัตร มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม โดยรวมและรายประเด็น อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ

ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม	ชั้นประทวน			ชั้นสัญญาบัตร		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน แสวงหา ทรัพย์สินโดยสุจริตเพียงใด	3.97	0.79	มาก	4.15	0.66	มาก
2. ท่านรู้จักรักษาทรัพย์สินที่หามาได้โดยไม่ใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือย หรือในทางเสื่อมเสียเพียงใด	3.99	0.77	มาก	4.23	0.58	มาก
3. ท่านรู้จักเลือกคบกำลัณมิตรที่ดีเพียงใด	4.10	0.80	มาก	4.08	0.61	มาก
4. ท่านเลี้ยงชีวิตด้วยความพอควร รู้จักกำหนดรายรับ-รายจ่าย เป็นอยู่สมกับฐานะเพียงใด	3.97	0.81	มาก	4.38	0.62	มาก
5. ท่านนำทรัพย์สินที่ได้มาไปใช้บำเพ็ญกุศลตามโอกาสที่สมควรเพียงใด	3.90	0.83	มาก	4.08	0.72	มาก
รวม	3.99	0.80	มาก	4.18	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบ โดยรวมและรายประเด็น อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานของข้าราชการ ตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ

ด้านวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของหน่วยงาน	ชั้นประทวน			ชั้นสัญญาบัตร		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1. ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ไว้วาง	3.99	0.79	มาก	4.15	0.66	มาก
2. ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เมื่อประสบ ปัญหาในการ ปฏิบัติหน้าที่เพียงใด	4.02	0.88	มาก	4.08	0.62	มาก
3. ท่านมีความพอใจในหน้าที่การงาน ทำงานด้วย ความจริงใจเพียงใด	3.92	0.87	มาก	4.23	0.58	มาก
4. รู้จักข่มใจ ไม่บันดาลโทสะหากเกิดความ ไม่พอใจในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เพียงใด	3.84	0.81	มาก	4.00	0.55	มาก
5. ท่านมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน อย่างเสมอต้นเสมอปลายเพียงใด	3.78	0.82	มาก	4.15	0.53	มาก
รวม	3.91	0.84	มาก	4.12	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มชั้นประทวนและกลุ่มชั้นสัญญาบัตร มี การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิต
ชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามชั้นยศ

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรม ในชีวิตประจำวัน	ชั้นประทวน			ชั้นสัญญาบัตร		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1. ด้านมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เพื่อแม่	4.05	0.87	มาก	4.12	0.64	มาก
2. ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม	3.99	0.82	มาก	4.25	0.70	มาก
3. ด้านมีความรับผิดชอบ	3.99	0.80	มาก	4.18	0.65	มาก
4. ด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎและระเบียบของ หน่วยงาน	3.91	0.84	มาก	4.12	0.60	มาก
รวม	3.99	0.83	มาก	4.17	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มชั้นประทวนและกลุ่มชั้นสัญญาบัตร มี
การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.25 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการตำรวจ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระดับชั้นยศ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ชั้นประทวน	1. เพิ่มสวัสดิการแก่ข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันให้ดีขึ้น	20
	2. ให้ผู้บังคับบัญชามีความยุติธรรมกับข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยในการพิจารณาความดีความชอบ โดยคำนึงถึงผลงานที่ปฏิบัติ	10
	3. ให้ดำเนินการพิจารณาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง	15
2. ชั้นสัญญาบัตร	1. ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงสุด จัดทำแผนงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินการตามโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ	11
	2. ให้ผู้บังคับบัญชาสูงจัดฝึกอบรมจริยธรรมให้กับข้าราชการตำรวจ ผู้ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างน้อยปีละครั้ง โดยร่วมกับประชาชนในชุมชน	15
	3. ส่งเสริมศาสนาและจริยธรรม โดยการเข้าวัดฟังธรรมร่วมกับข้าราชการตำรวจและประชาชนในวันสำคัญทางศาสนา	15

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัด สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ กลุ่ม ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของ ข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อ รวบรวมข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหม คีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัด นครศรีธรรมราช สุ่มตัวอย่าง แบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ตาราง Krejcie และ Margan ได้กลุ่มตัวอย่าง 86 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเกี่ยวกับการ นำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 2) ด้านมีความยุติธรรมมีความเป็นธรรม 3) ด้านมีความรับผิดชอบ 4) ด้าน มีวินัยปฏิบัติตามกฎและระเบียบของหน่วยงาน เมื่อสร้างเครื่องมือวิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อความเที่ยงตรง ความถูกต้อง ก่อนจะนำไปสอบถามแบ่ง แบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงานและระดับชั้นยศ

ตอนที่ 2 เป็นข้อสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ด้านการนำหลักจริยธรรมของ ข้าราชการตำรวจ มีจำนวน 4 ประเด็น หลัก 20 ประเด็นย่อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการปฏิบัติงาน จากกลุ่มตัวอย่าง เป็นลักษณะรูปแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำสถิติมาใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า ใช้หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. แบบสอบถามความคิดเห็น (เพิ่มเติม) จากกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมข้อเสนอแนะแยกตามตำแหน่ง ระดับชั้นยศ

ผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุ 21 –40 ปี มากที่สุดร้อยละ 58.14 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 74.42 มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 96.51 และระดับชั้นประทวนมากที่สุด ร้อยละ 87.21

2. การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมรายด้านและรายประเด็น ผลการพิจารณาโดยรวมสรุปได้ ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ พบว่า ทั้งกลุ่มอายุ 21 –40 ปีและอายุ 41 – 60 ปี มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านมีเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และด้านมีวินัยปฏิบัติตามกฎและระเบียบของหน่วยงาน ของกลุ่มอายุ 21 – 40 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการวิเคราะห์ การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม วุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งกลุ่มที่วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการวิเคราะห์ การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2.4 ผลการวิเคราะห์ การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการ ตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับชั้นยศ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2.5 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานมีประเด็นสำคัญดังนี้

- 1) เพิ่มสวัสดิการแก่ข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันให้

ดีขึ้น

- 2) ให้ผู้บังคับบัญชา มีความยุติธรรมกับข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยในการพิจารณาความดีความชอบ โดยคำนึงถึงผลงานที่ปฏิบัติ
- 3) ให้ดำเนินการพิจารณาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจอย่างต่อเนื่องและจริงจัง
- 4) ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงสุด จัดทำแผนงบประมาณ ใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ
- 5) ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุด จัดฝึกอบรมจริยธรรมให้กับข้าราชการตำรวจ ผู้ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างน้อยปีละครั้ง โดยร่วมกับประชาชนในชุมชน
- 6) ส่งเสริมศาสนาและจริยธรรม โดยการเข้าวัดฟังธรรมร่วมกับข้าราชการตำรวจ และประชาชนในวันสำคัญทางศาสนา

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุ 21 – 40 ปี มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ อีก 3 ด้าน ทั้งนี้เพราะว่า ข้าราชการตำรวจมีเงินเดือนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงเป็นเหตุให้ข้าราชการตำรวจ ต้องมีการช่วยเหลือตนเองและครอบครัวก่อนสิ่งอื่นใด เพื่อนำพาครอบครัวตนเองเป็นอันดับแรกก่อน

ข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีสูงกว่ามีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เพราะว่า กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าทุกคนถือว่ามีวุฒิภาวะมาก มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนเองปฏิบัติมากอยู่แล้ว

ข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านมีความรับผิดชอบต่อประเด็นการรู้จักเลือกคบกับภักษามิตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เพราะว่า ข้าราชการตำรวจมีวุฒิภาวะสูง ที่สามารถแยกแยะระดับชั้นของบุคคลในสังคมได้

ข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มชั้นสัญญาบัตรมีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านมีความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ย สูงสุด ทั้งนี้เพราะว่า ข้าราชการตำรวจมียศและตำแหน่งที่สูง ย่อมมีวุฒิภาวะสูงติดตามมาด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการตำรวจมีการเลี้ยงชีวิตด้วยความพอควร จึงมี ข้อเสนอแนะว่า ให้ทางสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี นำข้อเสนอแนะงานวิจัยชุดนี้เพื่อเสนอเป็นเชิงนโยบาย เสนอไปยังผู้บังคับบัญชาในระดับที่สูงขึ้นไป เพื่อหาแนวทางเพิ่มสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อยกคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจ อาจจัดในรูปแบบเพิ่มเงินเดือน หรือจัดสวัสดิการรูปแบบอื่น ๆ ในอันที่จะยกระดับการครองชีพของข้าราชการตำรวจให้ดีขึ้น พัฒนาขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับในการวิจัยครั้งนี้ จึงขอเสนอแนะความคิดเห็นสำหรับผู้เกี่ยวข้องดังนี้

- 1) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมแนวทางที่จะให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ รวมถึงเงินเดือนกับข้าราชการตำรวจ
- 2) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ และการปฏิบัติตนของผู้บังคับบัญชาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อการพัฒนาสถานีตำรวจให้ก้าวหน้าต่อไป
- 3) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดพิธีกรรมทางศาสนา เพื่อการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

บรรณานุกรม

ข้อมูลปฐมภูมิ

1. พระไตรปิฎก

พระธรรมชาดุมณี. **พระธรรมชาดุมณี 84**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2532.

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุต โด). **พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมมิก, 2536.

_____ . **คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

พระราชวรมนี. **ปรัชญากรีก บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สยาม, 2544.

พระเมธีธรรมากรณ์. **ศาสนากับปรัชญา**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2533.

พุทธทาสภิกขุ. **จริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2530.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล**. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525.

ข้อมูลทุติยภูมิ

1. หนังสือทั่วไป

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. **ศีลธรรมและวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2521.

_____ . **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2525

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2523.

ก่อ สวัสดิพานิชย์. "จริยธรรมในสังคมไทย". **รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน**, กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.

กীরติ บุญเจือ. **ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์ สำหรับผู้เริ่มเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2546.

กীরติ ศรีวิเชียร. **จริยธรรมและจิตวิทยาภาษา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

- โกวิท ประวาล. **เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 11**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช, 2527.
- ชัยพร วิชาวุธ. **จริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครู
สภา, 2522.
- ณรงค์ศักดิ์ ตะละภู และคณะ. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : พาசிการ
พิมพ์, 2532.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. **จิตวิทยาจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- _____. **“จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤตินิยมศาสตร์”**. **รายงานการสัมมนา
จริยธรรมในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภา, 2522.
- ธีระพร อุวรรณโณ. **ความรู้พื้นฐานทางศาสนา**. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2540.
- ประภาศรี สีหอำไพ. **พื้นฐานการศึกษาของศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2535.
- ประยงค์ สุวรรณบุปผา. **ปรัชญา และแนวคิดตะวันออก ตะวันตก**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์, 2538.
- วสิน อินทรสระ. **จริยศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, 2518.
- _____. **ความแตกต่างระหว่างศีลธรรมกับศาสนา**. นนทบุรี : โรงพิมพ์เอกรินทร์, 2514.
- สวัสดิ์ ทองมีเพชร. **ธรรมโอศอดสำหรับนักบริหารซีไอโอ**. ปัญญาจักขุ ปีที่ 5 ฉบับที่ 24 ตุลาคม –
พฤศจิกายน, 2549.
- สมภพ ชีวรัฐพัฒน์. **มงคลธรรมกับคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สมชายการพิมพ์,
2540.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. **“จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤตินิยมศาสตร์”**. **รายงานการ
สัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภา, 2525.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ. **พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547**. กรุงเทพ
มหานคร : โรงพิมพ์สามเจริญพานิชย์, 2549.
- เสรี วงษ์มณฑา. **ศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- อาภรณ์ พุกกะมาน. **การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการปรับพฤติกรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ครูสภา, 2544.
- อำนาจ ทะพิงค์แก. **“จริยธรรมในทัศนะของนักการศึกษา”**. **รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคม
ปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2522.

2. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / งานวิจัย

- กาญจนา คำสุวรรณ. “ความสัมพันธ์การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกรอบมเล็ขงดู พัฒนาการทางความคิดตามทฤษฎีของเบ็ยเจ้ท์และสั้มฤทธิ์ผลทางการเรียน”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณทิต**. บัณทิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
- เกษิณี ผลประพฤติ. “การศึกษาพฤติกรรมาทางจริยธรรมของนักศึกษาคูในกลุ่มหาวิทยาลัยครุภาคกลาง”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณทิต**. บัณทิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- จงเห็ริยญ หล้ามี. “คุณธรรมจริยธรรมมือ่งค้เปลด้้านศีลของนักเรียนชั้นมัธยมศึษาปีที่ 1 สั้กค้สำนักงานการประธมศึษาจั้หวัดเพชรบูรณ์”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึษามหาบัณทิต**. บัณทิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.
- พรเพ็ญ ฤจึญญาณ์. “การศึษาความก้าวหน้าทางจริยศึษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึษาปีที่ 4 หลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกการฟัง”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณทิต**. บัณทิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.
- เพ็ชรินทร์ ปฐุมวณิษกะ. “การวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบของนักเรียนระดับปฐุมศึษา : กรณิศึษา ชั้นประธมศึษาปีที่ 6 สั้กค้สำนักงานการประธมศึษาจั้หวัดพิษณุโลก”. **วิทยานิพนธ์การศึษามหาบัณทิต**. บัณทิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.
- มยุรี อนุมานราชชน . “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพอใจในการทำงานของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่” **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณทิต**. บัณทิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.
- วิเช็ยร พงษ์ประเสริฐ. “ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร.” **วิทยานิพนธ์การศึษามหาบัณทิต**. บัณทิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรทรวโรธ ประสานมิตร, 2526.
- วิระวรรณ อามระคิษ. “ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึษาคอนปลาย”. **วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณทิต**. บัณทิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ศุภวุฒิ สั้ข้้ออน. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญนายค้ารวจระดับผู้หมวดในสถาบันการศึษากรมค้ารวจ”. **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณทิต**. บัณทิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

สันติยา ไชยศรีชลธาร. “การศึกษาริยธรรมของนักเรียนชั้น ปวช. 1 วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2538”. **งานวิจัยเด่นต่อวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, สุพรรณบุรี : วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, 2538.**

อังฉรา ลักขณาวสันต์. “การวิเคราะห์องค์ประกอบของความสามัคคีในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2535.**

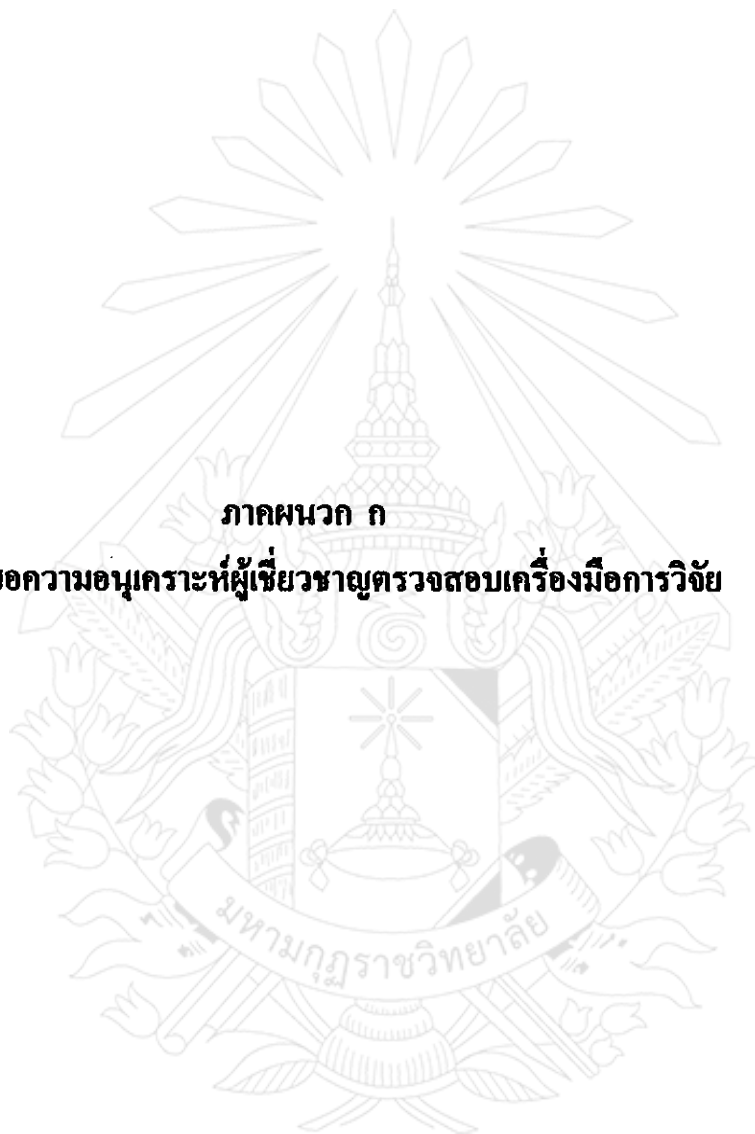
อุบลรัตน์ โปธิโกสม. “การศึกษความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความซื่อสัตย์ของเด็กไทย”. **ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2535.**

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ดร.ประวิทย์ ทองศรีนุ่น

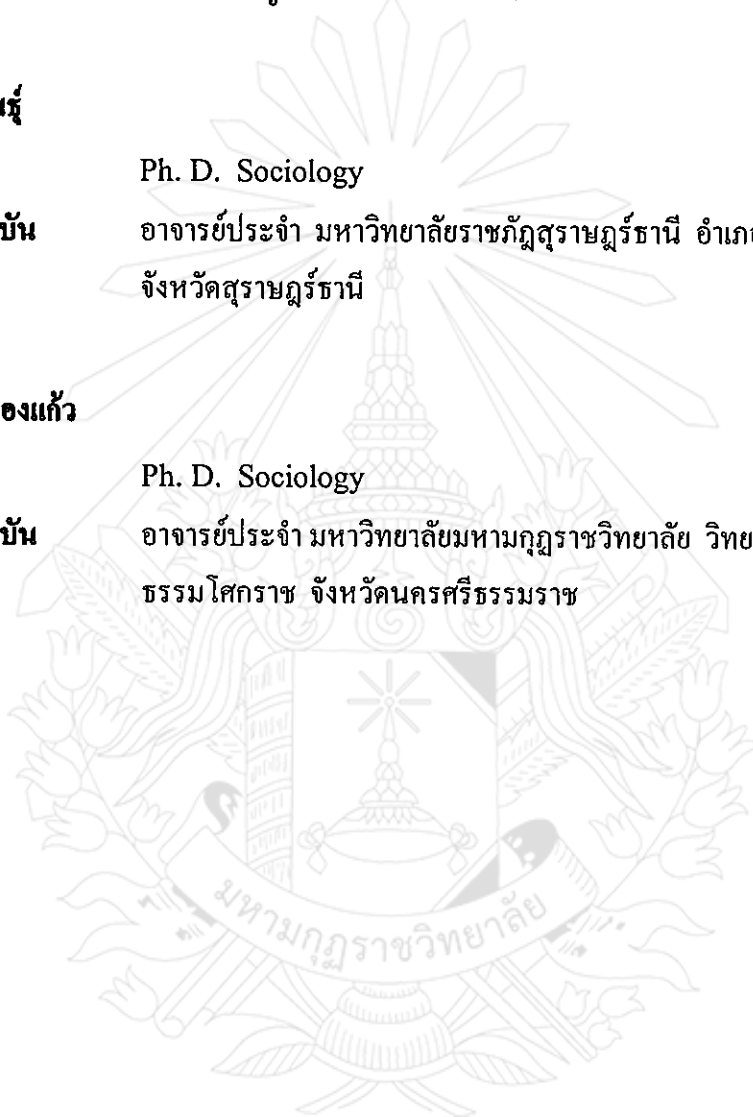
การศึกษา กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนชะอวดวิทยา

2. ดร.สมคิด รัตนพันธุ์

การศึกษา Ph. D. Sociology
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ดร.กัณตภณ หงูทองแก้ว

การศึกษา Ph. D. Sociology
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรี
ธรรมโศกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข
หนังสือขออนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศท. ๖๐๑๔ (๑.๒) /๐๘๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร คร.ประวิทย์ ทองศรีนุ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย - เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
- โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร.ต.อ หญิง พาชวิญ สายล นิสิตปริญญาโทหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ การปกครอง รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย คร.เดชชาติ ตรีทรัพย์ เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่ นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดคั้งเอกสารที่แนบเรียนมาพร้อมนี้

จึงเจริญมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล)

ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๑.๒)/๐๘๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกกราช อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร. สมคิด รัตนพันธุ์

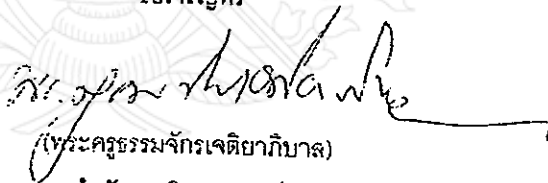
สิ่งที่ส่งมาด้วย - เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
- โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร.ต.อ หญิง พาววิญ สายล นิสิตปริญญาโทหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ การปกครอง รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย ดร.เดชชาติ ศรีทรัพย์ เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่ นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบเรียนมาพร้อมนี้

จึงเจริญมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระศุภธรรมจักรเจติยาภิบาล)

ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตศรีธรรมมาโคกกราช

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๑.๒) / ๐๘๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.กัณตภณ หนูทองแก้ว

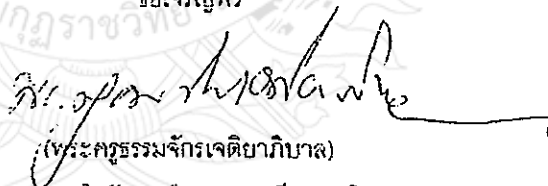
สิ่งที่ส่งมาด้วย - เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
- โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร.ต.อ หญิง พาขวัญ สายล นิสิตปริญญาโทหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ การปกครอง รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่ นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบเรียนมาพร้อมนี้

จึงเจริญมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระคณธรรมจักรเจติยาภิบาล)

ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ พิเศษ/2549

สถานีตำรวจภูธรอำเภอพรหมคีรี
หมู่ที่ 1 อำเภอพรหมคีรี นศ 80320

2 ตุลาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอพรหมคีรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามวิจัย

จำนวน 100 ชุด

เนื่องด้วย ร.ต.อ.หญิง พาชวิญ สายล ตำแหน่ง รองสารวัตรภูธรการ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งขณะนี้กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช จะจบหลักสูตรการศึกษาในภาคเรียนที่ 2/2549 และกำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอ เป็นสารนิพนธ์ เรื่อง **“ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาจริยธรรมในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช”**

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เพื่อตอบแบบสอบถามดังกล่าว และจะมารับแบบสอบถามใน วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2549 โดยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จักขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ร.ต.อ. หญิงพาชวิญ สายล)

รองสารวัตรภูธรการ สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาวิทยุธรรมในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานี
ตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

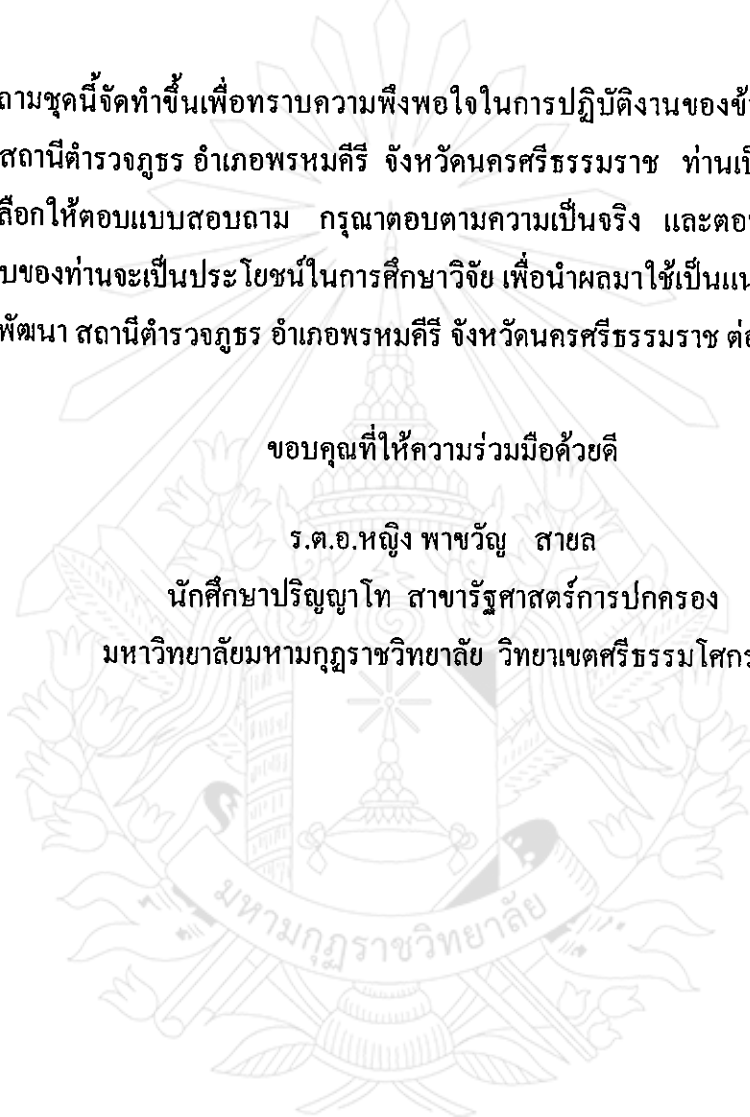
คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อทราบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ
ตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านเป็นบุคคล
หนึ่งที่ได้รับเลือกให้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความเป็นจริง และตอบให้ครบ
ทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เพื่อนำผลมาใช้เป็นแนวทางใน
การปรับปรุงพัฒนา สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

ร.ต.อ.หญิง พาชวิญ สายล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโสกราช

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. อายุ 21-40 ปี v1 =
 41-60 ปี

2. การศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี v2 =
 ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี v3 =
 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

4. ระดับชั้นยศ ชั้นประทวน v4 =
 ชั้นสัญญาบัตร

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการวง สังกัด
สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน

ลำดับ ที่	การพัฒนาจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น					เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
1	ด้านความมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ท่านมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ด้านปัจจัยสี่แก่ผู้อื่นเพียงใด						v 5 = ☐
2	ท่านให้ความช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ใน ด้านสาธารณณะประโยชน์เพียงใด						v 6 = ☐
3	ท่านมีความยินดีเมื่อเห็นเพื่อนร่วมงาน ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน เพียงใด						v 7 = ☐
4	ท่านมีความรัก มีความเมตตาต่อผู้อื่น เพียงใด						v 8 = ☐
5	ท่านประพฤติอยู่ในทำนองคลองธรรม เช่น ไม่กีดกันขัดขวางในกิจการงานที่เป็นไป เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเพียงใด						v 9 = ☐
6	ด้านมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรม ท่านปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้มาติดต่อราชการด้วย อัธยาศัยไมตรีอันดีเพียงใด						v 10 = ☐
7	ท่านยินดีชี้แจง ให้คำแนะนำและช่วย แก้ปัญหาให้กับผู้มาติดต่อราชการด้วย ความเสมอภาคเพียงใด						v 11 = ☐
8	ท่านมีท่าทีเป็นมิตรกับผู้มาติดต่อราชการ เพียงใด						v 12 = ☐

ลำดับ ที่	การพัฒนาจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น					เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
9	ท่านมีความยุติธรรม และทำให้ประชาชน เกิดความอบอุ่นใจเพียงใด						v 13 = ☐
10	ท่านสามารถช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิด ข้อพิพาท ได้มากน้อยเพียงใด						v 14 = ☐
11	<u>ด้านมีความรับผิดชอบ</u> ท่านมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน แสวงหาทรัพย์โดยสุจริตเพียงใด						v 15 = ☐
12	ท่านรู้จักรักษาทรัพย์ที่หามาได้โดยไม่ใช้ สอยอย่างฟุ่มเฟือย หรือในทางเสื่อมเสีย เพียงใด						v 16 = ☐
13	ท่านรู้จักเลือกคบกับภยานมิตรที่ดีเพียงใด						v 17 = ☐
14	ท่านเลี้ยงชีวิตด้วยความพอควร รู้จัก กำหนดรายรับ – รายจ่าย เป็นอยู่เสมอกับ ฐานะเพียงใด						v 18 = ☐
15	ท่านนำทรัพย์ที่ได้มาไปใช้บำเพ็ญกุศลตาม โอกาสที่สมควรเพียงใด						v 19 = ☐
	<u>ด้านมีวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของ หน่วยงาน</u>						
16	ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็น ที่ไว้						v 20 = ☐
17	ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เมื่อประสบ ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่เพียงใด						v 21 = ☐
18	ท่านมีความพอใจในหน้าที่การงาน ทำงาน ด้วยความจริงใจเพียงใด						v 22 = ☐

ลำดับ ที่	การพัฒนาจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น					เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
19	ท่านรู้จักข่มใจ ไม่บันดาลโทสะหากเกิด ความไม่พอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่เพียงใด						v 23 = ☐
20	ท่านมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน อย่างเสมอต้นเสมอปลายเพียงใด						v 24 = ☐

ตอนที่ 3 ปัญหา/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

ร.ต.อ. หญิง พาวัญญา สายด

ภาคผนวก จ
ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ทำการวิจัย

โครงสร้างการบริหารงานของตำรวจ

ประวัติการจัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กิจการตำรวจไทยปัจจุบัน เรียกว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชน เป็นกิจการที่ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรีและคู่สงครามไทยมานาน ซึ่งวิวัฒนาการของตำรวจไทยแบ่งออกได้เป็น 3 ยุคใหญ่ ๆ ดังนี้

กิจการตำรวจยุคที่ 1 เป็นกิจการตำรวจที่มีมาก่อน พ.ศ. 2403 ซึ่งเรียกว่า ตำรวจสมัยโบราณ ตำรวจจะได้รับจัดตั้งขึ้นในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อใด ไม่สามารถหาหลักฐานที่แน่นอนได้ สันนิษฐานกันว่าเริ่มมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี (ประมาณ พ.ศ. 1800) เพราะนับเนื่องตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น การจัดรูปการปกครองก็ยังคงรูปเดิมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นเพียงข้อสันนิษฐานตามแนวประวัติศาสตร์การปกครอง อย่างไรก็ตามได้มีการพบหลักฐานที่แน่ชัดในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในแผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พบว่าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราระเบียบการปกครองบ้านเมืองเป็น 4 เหล่า เรียกว่า จตุสดมภ์ ได้แก่ เวียง วัง คลัง นา พร้อมกันนี้ได้ทราบพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการตำรวจขึ้นด้วย และให้ขึ้นอยู่กับ เวียง มีเจ้าพระยาจักรีศรีอโศกหรือกรมขุนอนุรักษ์มนตรี เป็นผู้บังคับบัญชา กิจการตำรวจครั้งนั้นแบ่งออกเป็น ตำรวจพระนครบาล ตำรวจภูธร ส่วนตำรวจทางหลวงให้ขึ้นอยู่กับวัง มีเจ้าพระยาธรรมาธิปัตย์ศรีรัตนมณฑลเป็นผู้บังคับบัญชา

นอกจากนี้มีหลักฐานว่า เมื่อ พ.ศ. 1998 ภายหลังจากสร้างกรุงศรีอยุธยาได้ 105 ปี สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราศักดินาของตำรวจไว้เป็นบรรทัดฐาน ในบทพระอัยการระบุตำแหน่ง นาพลเรือน เช่นเดียวกับข้าราชการฝ่ายอื่น จากพระบรมราชโองการนี้เป็นประจักษ์พยานว่า “ตำรวจ” ได้ก่อกำเนิดขึ้นแล้วในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ (ประมาณ 500 ปีมาแล้ว) บุคคลที่จะเป็นตำรวจได้นั้นต้องคัดเลือกจากผู้ที่มิชาติกำเนิดสืบเชื้อสายมาจากตระกูลที่ได้ทำความดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และต้องเป็นบุคคลที่ทรงวางพระราชหฤทัยการบังคับบัญชาตำรวจจึงขึ้นตรงต่อพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะแต่พระองค์เดียว

กิจการตำรวจยุคที่ 2 เป็นกิจกรรมตำรวจระหว่าง พ.ศ. 2403 ถึง พ.ศ. 2475 ซึ่งเรียกว่า สมัยปฏิรูป เพราะเป็นสมัยที่ได้มีการปฏิรูปการปกครองประเทศไทยอย่างขนานใหญ่ในทุก ๆ ด้าน ตามแบบอย่างอารยประเทศตะวันตก ซึ่งได้เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือในปี พ.ศ. 2405 ได้ว่าจ้าง กัปตัน เอส.เฮเบอร์ด์แฮมส์ ชาวอังกฤษ ซึ่งได้รับบรรดาศักดิ์เป็น หลวงรัฐยาภิบาลบัญชา มาเป็นผู้พิจารณาวางโครงการจัดตั้งกองตำรวจสำหรับรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตนครหลวง ตามแบบอย่างขึ้นเป็นครั้งแรก ต่อมา นาย

เอ.เย.ยาดิน ได้มาช่วยเพิ่มขึ้น และได้จัดตั้งตำรวจภูธรขึ้นในรูป ทหาร โปลิศ เมื่อ พ.ศ. 2419 ต่อมา ใน พ.ศ. 2420 ได้เปลี่ยนกองทหาร โปลิศ เป็นกรมกองตระเวนหัวเมือง จนถึง พ.ศ. 2440 ได้ตั้ง กรมตำรวจภูธรขึ้นแทน กรมกองตระเวนหัวเมือง โดยมี พลตรีพระยาวาสเทพ (ยี่.เขา) เป็นเจ้ากรม ตำรวจภูธร ต่อมาทางการได้ประกาศใช้ พ.ร.บ. เกณฑ์ทหาร ทางตำรวจก็ได้ขออนุมัติใช้กฎหมาย ฉบับนี้เมื่อ พ.ศ. 2448 เกณฑ์คนเข้าเป็นตำรวจด้วยเช่นเดียวกัน เมื่อได้จัดตั้งกรมตำรวจภูธรขึ้นแล้ว ก็ได้มีการขยายกิจการตำรวจไปยังหน่วยปกครองส่วนภูมิภาคตามลำดับ เพื่อให้มีกำลังตำรวจ สำหรับป้องกันปราบปรามโจรผู้ร้าย อำนวยความร่มเย็นเป็นสุขให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง

กิจการที่ควรจะกล่าวอีกประการหนึ่ง ก็คือการจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรขึ้นในปี พ.ศ. 2444 ที่จังหวัดนครราชสีมา เพื่อผลิตนายตำรวจออกบริหารราชการตำแหน่งผู้บังคับหมวดในส่วน ภูมิภาค เมื่ต่อมาในปี พ.ศ. 2447 จะได้ย้ายตั้งที่ตำบลหัวจรเข้ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ก็ถือ กันว่าโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ซึ่งตั้งขึ้นครั้งแรกที่จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้นกำเนิดของ โรงเรียนนายร้อยตำรวจปัจจุบัน

กิจการตำรวจในยุคนี้ขึ้นอยู่กับกระทรวง 2 กระทรวง คือ กรมพลตระเวน หรือ ตำรวจ นครบาล ขึ้นอยู่กับกระทรวงพระนครบาล “กรมตำรวจภูธร” ขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย ภายใต้ การบังคับบัญชาของเจ้ากรมคนเดียวกัน เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2458 ของทุกปี ตำรวจจึงถือว่าเป็นวันตำรวจ ต่อมากรมตำรวจภูธรและกรมตำรวจนครบาลได้ยกฐานะเจ้ากรมขึ้นเป็นอธิบดี ต่อมาในปี พ.ศ. 2465 ได้มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้รวม กระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงนครบาลและกรมตำรวจ จึงโอนขึ้นมายุ่งกับกระทรวงมหาดไทย และในปี พ.ศ. 2469 ได้เปลี่ยนนาม กรมตำรวจภูธรและกรมตำรวจพระนครบาล เป็น “กรม ตำรวจภูธร” แต่ยังคงแบ่งตำรวจออกเป็น 2 ประเภท คือ ตำรวจที่จับโจรผู้ร้าย ได้สวนทำสำนวน ฟ้องศาลโปสิศสภาโดยตรง เรียกว่า “ตำรวจนครบาล” ตำรวจที่ทำการจับกุมโจรผู้ร้ายได้แล้วส่งให้ อำเภอได้สวนทำสำนวนให้อัยการฟ้องศาลอาญาประจำจังหวัดนั้น ๆ เรียกว่า “ตำรวจภูธร” จนกระทั่ง พ.ศ. 2475 จึงได้เปลี่ยนนาม กรมตำรวจภูธร เป็น “กรมตำรวจ”

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้ขยายกิจการตำรวจไปยังหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค มากยิ่งขึ้น ทางด้านตำรวจนครบาลก็ได้ว่าจ้าง นาย อีริค เซนต์ เจ.เลอชัน ชาวอังกฤษเข้ามาช่วยอีก คนหนึ่ง และได้จัดตั้งจรตำรวจ และจัดตั้งตำรวจส่วนกลางขึ้นเพื่อช่วยเหลือตำรวจท้องที่ ภายหลังจากที่กรมตำรวจภูธรและกรมพลตระเวนได้รวมเป็นกรมเดียวกัน เสนาบดีกระทรวงนครบาลก็ได้ ประกาศตั้งตำแหน่ง “จรตำรวจ” ขึ้น เพื่อให้ทำหน้าที่ตรวจราชการโดยเฉพาะ

กิจการตำรวจยุคที่ 3 กรมตำรวจยุคนี้เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน เรียกว่าตำรวจยุคประชาธิปไตย และได้แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยบริหารงานส่วนกลางและสำนักบริหารของอธิบดีกรมตำรวจ มีกองขึ้นตรง 6 กอง คือ กองกลาง กองบัญชา กองโรงเรียน กองคดี กองตรวจคนเข้าเมือง และกองทะเบียนกลาง ส่วนที่ 2 คือ ตำรวจนครบาล ส่วนที่ 3 คือ ตำรวจภูธร ส่วนที่ 4 คือ ตำรวจสันติบาล เป็นหน่วยที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังที่ได้ยกเลิกตำรวจภูบาล ตำรวจกลางและตำรวจกองพิเศษ โดยตำรวจสันติบาลมีสถานะเป็นกองบังคับการ ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการสอบสวนกลาง ซึ่งต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2535 ได้จัดตั้งตำรวจสันติบาล เป็น “สำนักงานตำรวจสันติบาล”

จากกรมตำรวจมาเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากกรมตำรวจเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ มีกำลังคนถึง 230,000 คน ซึ่งมีหน้าที่คุ้มครองความสงบเรียบร้อยของประชาชนและสังคมทั่วประเทศ ซึ่งระบบการบริหารงานที่ใช้อยู่จำเป็นต้องมีการจัดระบบการจัดการและการบริหารที่คล่องตัวและรวดเร็ว เป็นอิสระภายในกรอบของกฎหมาย มีการกระจายอำนาจ และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 76 ที่เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการบริหารงาน และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการของตำรวจได้ ต่อมาในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2540 พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก อธิบดีกรมตำรวจ ได้กำหนดให้มีการจัดสัมมนาผู้บริหารระดับสูงของกรมตำรวจตาม เพื่อกำหนดโครงสร้างกรมตำรวจเสียใหม่ โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดทำโครงสร้างกรมตำรวจ มี พล.ต.อ.วิสุทธิ กิตติวัฒน์ เป็นประธาน จนถึงรัฐบาลที่มี พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาให้การสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างกรมตำรวจเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมี นายถวิล ไพรสณฑ์ เป็นประธานพิจารณาร่วมกับกรมตำรวจ ซึ่ง พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก อธิบดีกรมตำรวจ ได้มอบหมายให้ พล.ต.อ.วิสุทธิ กิตติวัฒน์ รองอธิบดีกรมตำรวจ (ฝ่ายบริหาร) กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา จนได้มีข้อยุติในการประชุมครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 ทั้งนี้ได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป และถือว่าเป็นวันสถาปนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การปรับปรุงโครงสร้างกรมตำรวจมาเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีการจัดรูปแบบให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 76 ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการ

บริหารงานตำรวจในระดับต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจแห่งชาติ หรือ กต.ตร. มี นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน
2. คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจกรุงเทพมหานคร หรือ กต.ตร.กทม. มีผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นประธาน
3. คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจจังหวัดหรือ กต.ตร. จังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

ขั้ววัตถุประสงค์ในการปรับปรุงโครงสร้างตำรวจใหม่ คือ

1. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการบริหารกิจการตำรวจ ในรูปของคณะกรรมการ ทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร
2. กระจายอำนาจการบริหาร ไปยังหน่วยงานระดับพื้นที่ ได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด มีเอกภาพในการปกครองบังคับบัญชา และอำนวยความสะดวกอย่างแท้จริง
3. ตัดทอนหน่วยงานที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับภารกิจด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยตรง เช่น งานดับเพลิง งานป่าไม้ งานรถไฟ เป็นต้น

ในการปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจ ทำให้งานตำรวจสามารถดำเนินการด้วยความรวดเร็ว การสั่งการ การตัดสินใจ มีขั้นตอนที่สั้นกระชับและมีการกระจายอำนาจ

สำหรับประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

1. ประชาชนจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจอย่างแท้จริง โดยการเข้าไปกำหนดนโยบายและตรวจสอบการบริหารกิจการตำรวจทุกระดับ
2. ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างประชาชนและตำรวจ ให้นำไปสู่การเป็นตำรวจของประชาชน

ประชาชนจะได้รับการบริการและแก้ไขปัญหาค้นคว้าในด้านความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในขั้นตอนที่สั้น กระชับและรวดเร็ว

โครงการแบ่งส่วนราชการของสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัด นครศรีธรรมราช

สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นหน่วยงานซึ่งขึ้นตรงกับ ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช มีกำลังเตรียมพร้อมประจำหน่วย เพื่อรองรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทันทีเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน และป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนการออกตรวจตราระวังป้องกันสถานที่ราชการและสถานที่ต่าง ๆ ในท้องที่ที่รับผิดชอบ และรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับประชาชน ตลอดจนมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบสวนเรื่องราวร้องทุกข์ กรณีที่มีผู้ร้องทุกข์ในทางคดีอาญา การสืบสวนการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางอาญาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และงานการข่าวดำเนินการสืบสวนหาข่าว เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมทั้งงานด้านการข่าวที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงได้มีคำสั่งให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดร่วมกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับทางราชการ

การจัดกำลังนั้นปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ เพื่อความเหมาะสมและสะดวกในการบริหารการปฏิบัติ ซึ่งปัจจุบันได้จัดกำลังออกเป็น

1. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ฝ่ายอำนวยการ
 - งานธุรการกำลังพล
 - งานนโยบายและแผน
 - งานส่งกำลังบำรุง
 - งานการเงินและงบประมาณ
3. กลุ่มงานสืบสวน
4. กลุ่มงานสอบสวน

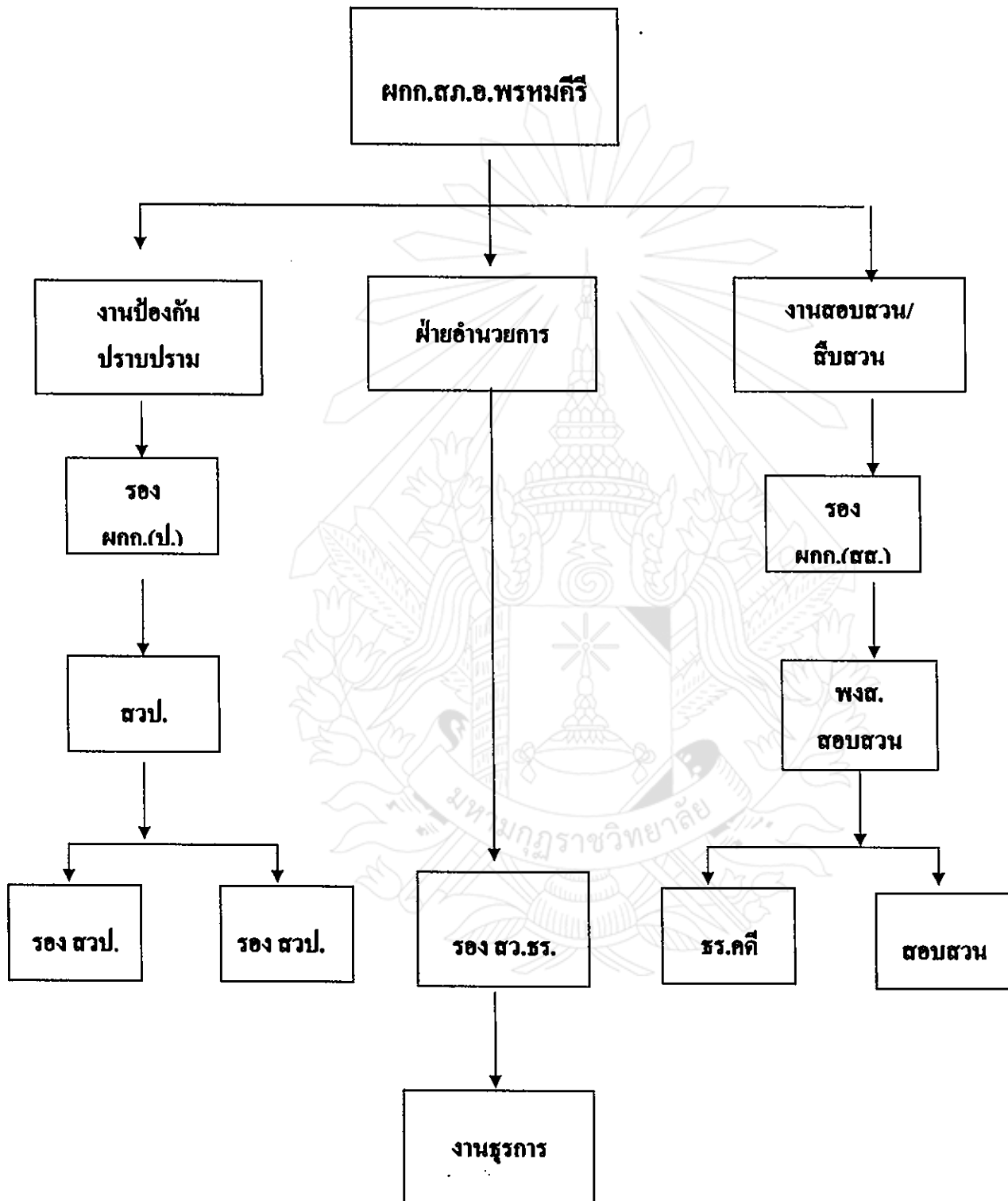
แผนภาพที่ 1 แสดงที่ตั้งสถานีตำรวจ อําเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ถนนนครศรีฯ - นบพิตำ

ที่ว่าการอําเภอพรหมคีรี

ศาลาประชาคม
อําเภอพรหมคีรีสถานีตำรวจ
อําเภอพรหมคีรี

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธร อำเภอ
พรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัด นครศรีธรรมราช

สถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช มีหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการสืบสวนหาข่าวและปฏิบัติการอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และในด้านที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ อันเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

1. หาข่าวความเคลื่อนไหว และดำเนินการปราบปรามผู้ก่อการร้าย
2. ป้องกันปราบปรามผู้ก่อความวุ่นวายในบ้านเมือง
3. จัดกำลังอยู่ที่พักสายตรวจเพื่อรับแจ้งเรื่องร้องทุกข์ต่าง ๆ
4. ช่วยการประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนในพื้นที่ การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างตำรวจ รัฐบาลกับประชาชน ช่วยเหลือทางด้านการพัฒนาอาชีพ ตลอดจนแนะนำประชาชนให้เข้าถึง และวิธีที่ผู้ก่อการร้ายหลอกลวงกับศึกษาท่าทีของประชาชน
5. ปราบปรามโจรผู้ก่อการร้ายสำคัญ หรือที่มีกำลังเป็นกลุ่มก้อนตาม โอกาสและความจำเป็น
6. ลาดตระเวน สํารวจตรวจสอบห้องที่ตามตำบลต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภูมิประเทศและตัวบุคคล เพื่อความชำนาญ และเพื่อประโยชน์ในด้านการข่าว
7. ดำเนินการจัดทำแผนถวายความปลอดภัย แผนการป้องกันอาชญากรรม แผนการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยของชาติ แผนการให้ความปลอดภัยบุคคลสำคัญและงานด้านยุทธศาสตร์
8. เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติคดีอาญา สํานาหมายจับ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการสืบสวนจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับตามที่หน่วยอื่นประสานขอความร่วมมือ และจัดทำประวัติบุคคล ผู้กระทำผิดอาญาและผู้ต้องสงสัยที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
9. การปราบปรามอาวุธปืน อาวุธสงคราม วัตถุระเบิด
10. รายงานสถิติความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา และผลคดีชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ
11. รายงานสถานภาพคดีอาญา
12. งานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	ร.ต.อ. หญิงพาขวัญ สายล
วัน เดือน ปีเกิด	24 พฤษภาคม พ.ศ. 2512
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	69/342 ม.1 ต.ฉลอง อ.เมือง จ.ภูเก็ต
การศึกษา	
พ.ศ. 2524	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร.ร. วัดพระมหาธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2527	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร.ร. อำมาตย์พิทยานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2531	ปวช. – ปวส ร.ร. เทคโนโลยีนครศรีฯ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2540	ปริญญาตรี ศศบ. การจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีฯ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ตำแหน่ง/สถานที่ทำงานปัจจุบัน	
พ.ศ. 2532	บริษัท ขางห้ามังกร จำกัด พุทธมณฑลสาย 2 เขตบางมด กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2535	บริษัท ไทยเอเชียนซีเอ็นจีเนริง จำกัด เขตสุขุมวิท 22 กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2538	สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2540	โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2544	สถานีตำรวจภูธรอำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2549- ปัจจุบัน	รองสารวัตร ฝ่ายอำนวยการ ตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต